

Хоч як би Москва пручалася...

Генасамблея ООН проголосувала за українську резолюцію щодо Криму
» стор. 5

Після нас — хоч і ліс не рости?..

Найчастіше хіжацьким вирубуванням лісів займаються звичайні українці
» стор. 6

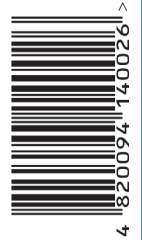
У капелана шукали вибухівку

У Херсоні поліція провела обшук в оселі Ігоря Петренка, раніше звільненого з полону
» стор. 2

Україна молода

Середа, 21 грудня 2016 року

№ 164 (5157)

Учорашні курси НБУ:
1 \$ = 26,40 грн
1 € = 27,51 грн
1 рос. руб. = 0,3 грн

Бійня перед Різдвом

Кривава трагедія на святковому ярмарку в Берліні: 12 осіб загинули, ще 49 поранені

» стор. 5

Багатотонна фура трощила все на своєму шляху — і людей, і торгові намети.

Передплата на «Україну молоду» закінчується 26 грудня

» СТОР. 14

Наталія Вотеїчкіна
громадська активістка

«Як волонтер капелан Ігор Петренко зміг навести конкретні та добре відомі йому факти про те, що твориться у зоні АТО. Тож не дивно, що знайшлися люди, які захотіли, щоб він замовк».

ТРАДИЦІЇ

Щоб закінчилися війни

В Україну привезли Вифлеємський оберіг любові, єдності та взаєморозуміння

Олена КАПНІК

Днями Вифлеємський вогонь миру перетнув кордон України. Цьогорічна скаутська естафета з передачею вогню стала вісімнадцятою. Укотре на пункті пропуску Рава-Руська українським пластунам його передали польські скаути. Зустрічали символ Різдва півсотні осіб, пізніше вогонь повезли до Львова. Саме із західної столиці його доправили в інші міста країни.

У столицю різдвяний вогонь, який подолав тисячі кілометрів, прибув у День святого Миколая. Спочатку свічки розносили центральними вулицями Києва, а потім доставили у церкви, військові шпитали та дитячі будинки. Заплановано доправити його й у зону бойових дій. Цей вогонь стане оберегом для наших хлопців, а простих українців зігріє теплом надії на зміни до кращого. «Вифлеємський вогонь миру символізує і для нас (поляків), і для українців любов, єдність і взаєморозуміння. Він пробуджує в нас силу і віру в життя, прагнення розвивати відносини, засновані на розумінні та доброті, так само і відносини в родині... Щоб припинилася нарешті війна, і щоб ваш український народ почав будувати своє справжнє майбутнє», — каже бурмістр Люблінського воєводства Томаш Зайонц.

Напередодні Вифлеємський вогонь миру передали українські пластуни Президенту Петру Порошенку. Вже другий рік вони передають главі держави священний вогонь на знак миру та добробуту для усіх українців. «Ми дуже раді мати можливість передати цей вогонь сьогодні вам, у ваш будинок, тому що Вифлеємський вогонь миру є запорукою об'єднання всієї української громади. І всі українці, які запалюють свічку за святковим столом, будуть об'єднані спільною мрією про краще майбутнє нашої держави», — каже голова організації Ольга Герус.

Вифлеємський вогонь миру започаткувала у 1986 році австрійська телерадіокомпанія ORF із міста Лінц. Від початку акція планувалася з метою підтримки неповносправних дітей та всіх, хто потребує допомоги та уваги в передріздвяний час. Цю благородну справу одразу ж взяли в свої руки скаути. Щороку представники ORF та австрійські скаути беруть вогонь на місці народження Ісуса Христа у Вифлеємі, а далі транспортують його літаком до Австрії. Після урочистостей у Віденському кафедральному соборі естафета передається до сусідніх країн. Саме з рук у руки, від одного скаутського осередку до іншого. ■

Іван БОЙКО

Ситуація на східному фронті все більше загострюється. За даними Міноборони, ворог збільшив кількість обстрілів українських позицій майже вдвічі — 47 випадків порушення режиму тиші минулого понеділка проти 24 добою раніше.

За словами речника Міноборони з питань АТО Олександра Мотузняка, найгрозливішою ділянкою бойових дій залишається район Світлодарської дуги з епіцентром поблизу селища Луганське.

Так, у середу зранку окупанти дві години потужно гатили по «опорниках» ЗСУ з мінометів, після чого знову пішли в атаку. «Силами трьох штурмових груп чисельністю 3-5 осіб кожна противник атакував українські позиції. Сили АТО дали ворогу відсіч, і він був змушений відступити. З нашого боку — без втрат», — зазначив полковник Мотузняк.

Водночас журналіст Андрій Цаплієнко повідомив на своїй сторінці у «Фейсбуці», що захисники України на Світлодарській дузі рішуче налаштовані «вгризатися в землю» і відбити нові атаки ворога.

«Мій друг Анатолій Адамовський — там. Не просто на Світлодарській дузі. У відбитому окопі, у тому самому клятому лісі, з якого донедавна сепари щовечора обстрілювали наші позиції. Іде позавчора загинули наші хлопці. Толя з групою відчайдухів просунувся уперед. І не хоче відступати. Бо,

ГУЧНА СПРАВА

У капелана шукали вибухівку

У Херсоні поліція провела обшук в оселі Ігоря Петренка, раніше звільненого з полону

Ірина КИРПА

Священнослужителя та волонтера, який майже рік тому повернувся з російського полону, звинувачують у протизаконній торгівлі вогнепальною зброєю. Свідками нічного вторгнення «силовиків» стали троє дітей капелана Петренка та його вагітна дружина.

Після обшуку капелана Ігоря Петренка викликали на допит до Головного управління Національної поліції Херсонщини. Священнослужитель свідчив у рамках кримінальної справи, яку було порушено проти нього на підставі скарги, що надійшла від одного з мешканців Херсона.

Координатор обласного Центру допомоги учасникам АТО Наталія Вазаловська впевнена, що все, що відбулося, — це свідомо провокація. Тим більше що в оселі Ігоря Петренка нічого протизаконного не знайшли. За словами Наталії Вазаловської, священнослужитель завжди був чесним патріотом України та регулярно виїжджав із

Тарас ЗДОРОВИЛО

Українські чиновники не перестають вражати своїми «апетитами» й «можливістями». Зокрема, Ганна Старикова — 31-річний політик, голова Київської облради (представниця ВО «Батьківщина») — за 2015 рік розжила на три квартири, земельну ділянку, акції «Банку Велес», 2,8 мільйона гривень готівкою, а у грудні 2016 — ще й на «Ягуар» за 1,7 мільйона гривень, пишуть на сайті громадського руху «Чесно».

Молода пані у 2014 проривалася у нардепи від «Батьківщини», двічі балотувалася на посаду мера міста Обухів (у 2012 та 2015), у 2014 році — стала першим заступником голови Київської обласної державної адміністрації, а вже наступного, 2015, року — була обрана головою Київської обласної ради.

НА ФРОНТІ

Дуга муляє ворожі очі

Окупанти не припиняють атакувати позиції ЗСУ в районі Світлодарська

каже, Донбас — це його земля», — написав журналіст Цаплієнко.

Ворожі обстріли тривають і поблизу окупованого Донецька: у промзоні Авдіївки, Зайцевому та на позиції «Шахта Путилівська». Найбільше ж обстрілів зафіксовано на маріупольському напрямку (27) та на лінії фронту від Павлополя до узбережжя Азовського моря. При цьому кожен другий обстріл тут припадає на селище Широкине.

Позаминулої доби в зоні АТО загинув один захисник України, ще дев'ять бійців отримали поранення, а вісім — контузію. Більшість поранених потрапляють до військових госпіталів Харкова і Дніпра саме зі Світлодарської дуги.

Нагадаємо, минулої неділі на цій ділянці фронту загинули 5 захисників України, ще 16 поранено й контужено. Один воїн зник безвісти.

За даними бійців 54-ї бригади, яка тримає оборону в районі Світлодарська, під

А ТИМ ЧАСОМ...

Футболіст збірної України Роман Зозуля від Фонду «Народна армія» передав Головному управлінню розвідки Міноборони безпілотний літальний апарат «Лелека».

«Роман Зозуля повідомив, що «тепер в армії буде на одну «пташку» більше, а це означає: більше точних розвідданих, більше уражених цілей і голівне — збережені життя наших бійців», — повідомляють у ГУР Міноборони.

час того бою ворог зазнав настільки відчутні втрати, що тікаючи кидав або втрачав зброю та документи. Зокрема, паспорти громадян Росії з пропискою в Ростовській області. Утім СБУ на даний час не підтверджує інформацію про виявлення російських паспортів на місці бою.

Керівник апарату голови СБУ Олександр Ткачук каже, що в цьому районі не припиняються обстріли, і провести якісний огляд місць, де проводили бойові дії, наразі неможливо. ■

у зоні АТО. Тож не дивно, що знайшлися люди, які захотіли, щоб він замовк.

Ігор Петренко поставився до всього, що сталося з ним та його сім'єю, досить спокійно. Він заявив, що вже знає про те, що поліцейські регулярно перевіряють усіх волонтерів, хто їздить до зони АТО, в надії вилучити боєприпаси. Єдине, що, за словами священнослужителя, він міг би розцінити як порушення своїх прав та українського законодавства, так це той факт, що під час обшуку поліцейські заборонили йому користуватися телефоном.

Активісти відразу декількох громадських організацій Херсона прийшли, як свідки, до будівлі головного управління Національної поліції у Херсонській області та офіційно заявили про готовність захищати волонтера Ігоря Петренка, як свого бойового товариша.

Нагадаємо, що пресвітер Української православної церкви Київського патріархату Ігор Петренко з середини 2014 року виконує служіння, як військовий капелан, по Херсонському військовому округу. У лютому 2015 року його захопили у полон бойовики «ДНР». Лише через 50 днів після утримання в жахливих умовах священнослужителя звільнили, обмінявши на російського священника, який приїхав на територію України для участі у бойових діях. ■

Ігоря Петренка у 2015 році зустрічали з полону. Архівне фото з сайту ukrinform.com.

волонтерською місією до зони АТО. Солідарна з нею і лідер громадського об'єднання «Правий сектор» на Херсонщині Наталія Вотеїчкіна.

— Мені відомо, що раніше капелан Ігор Петренко дав прес-конференцію у Києві, на якій відверто розповів про весь той бруд, який твориться навколо обміну військовополоненими у зоні АТО, — розповіла

Наталія Вотеїчкіна. — Військовий капелан називав досить відомі в Україні прізвища, зокрема, був згаданий керівник центру звільнення військовополонених Володимир Рубан, а також экс-очільник адміністрації Президента Віктор Медведчук. Як волонтер капелан Ігор Петренко зміг навести конкретні та добре відомі йому факти про те, що відбувається

СКАНДАЛ

Небідна Ганна

У голови столичної облради — нова іномарка за 1,7 мільйона гривень

Щоправда, не бідувала Старикова й до стрімкої кар'єри — згідно з декларацією 2014 року, хоча не мала ні квартири, ні землі, ні легкового авто, була власницею трьох вантажівок (Mercedes-benz Sprinter

211 CDI 2006 року випуску, Volkswagen LT 35 2006 року випуску та вантажопасажирський Volkswagen crafter 2009 року випуску) та мала трохи більше 74,5 тисячі гривень зарплати. До речі, політик не вказала в декларації членів своєї родини, що є порушенням.

Дві з придбаних у 2015 році Стариковою квартир — розташовані в Києві (площею 60 та 73 кв. метри), а третя — в Ірпені. Площа останньої — 41 кв. метр і придбана вона за... менш ніж 103 тисячі гривень, що досить дивно, адже аналогічне житло в Ірпені вартує щонайменше утричі більше.

Чинювниця з березня 2015 року живе в Київській області, в орендованій квартирі площею 62 кв. м й може собі дозволити сплачувати за її оренду — 240 тисяч гривень. Найдивнішим є те, що Ганна Старикова ніколи не займалася бізнесом. ■

■ СПІВПРАЦЯ

Наука інструкторів по-братськи

Великобританія навчатиме 5 тисяч українських військових ще рік через агресивні дії РФ

Валерія НАЛИВАЙКО

Українські військово-службовці зможуть ще рік навчатись у британських інструкторів. Таке рішення було прийнято у зв'язку з російською агресією. Тож британські військові інструктори залишаться в Україні до початку 2018 року.

«Великобританія продовжує нарощування навчань у Європі й по всьому світу. Таке продовження дозволить ще тисячі українських військовослужбовців пройти перший курс навчання у кращих збройних сил у світі», — заявив міністр оборони Великої Британії Майкл Феллон. Він додав, що продовження участі британських військових у підготовці ВСУ — чіткий сигнал того, що Великобританія підтримує Україну і зберігає стійку прихильність її суверенітету «перед обличчям усе більш агресивної Росії».

Зазначається, що в березні 2017 року підготовку в британських інструкторів за стандартами НАТО пройдуть понад 5 тис. українських військових. До цього військові інструктори Королівських збройних сил Великобританії на досвіді іракської та афганської кампаній ділились досвідом логістичного забезпечення військових частин і підрозділів, навчали українських солдатів дій під час пересування в колоні, на КПП і точці збору, оборо-

Британці інструкували українських вояків у Рівненській області.
Фото з сайту mediarnbo.org.

ни колони вдень і вночі, а також захисту сил при контакті з ворогом. Крім цього, приділили увагу мінно-вибуховій безпеці й наданню першої медичної допомоги в разі поранення.

Раніше Феллон призначив спеціального радника для міністра оборони України Степана Півторака. Ним став колишній командувач сухопутних військ Збройних сил королівства генерал Нік Паркер.

Тим часом канадські поліцейські підготували українських інструкторів патрульної поліції з тактики особистої безпеки. Патрульні Львова та Києва пройшли триденний курс навчання за підтримки Канадської поліцейської місії в Україні, повідомили в Патрульній поліції України.

У перший тиждень поліцейські освоїли техніки самозахисту і затримання правопорушника. Під час дру-

гого тижня патрульні відпрацьовували різні сценарії розвитку подій. Вони повинні були прорахувати можливі дії зловмисників заздалегідь, оцінити ризики і застосувати навички, отримані під час навчання. Упродовж третього тижня майбутні інструктори отримували педагогічні навички в оцінці дій поліцейських у різних службових ситуаціях за критеріями тактики безпеки і правопорушника. ■

■ ПЕРСПЕКТИВИ

Над рівнем Львова

Чи підніматиме канатна дорога на Високий Замок?

Валерія НАЛИВАЙКО

Львів може стати першим в Україні великим містом, в якому з'явиться канатна дорога. (Підйомники є у Криму: в Ялті і ближче до Алупки, біля підніжжя гори Ай-Петрі; а також уже чисельні порівняно нові — у Карпатах). Стосовно туристичного міста Лева до сьогоднішнього дня мали місце ініціативи та ідеї, однак до втілення їх у конкретну справу не доходило. Нещодавно у Центрі міської історії Центрально-Східної Європи обговорювали доцільність та можливість появи у Львові канатної дороги. «За роки незалежності жодне місто в Ук-

раїні не втілило такий проект. Я би був дуже втішений, якби Львову це вдалося», — наголосив головний архітектор міста Юліан Чаплінський. За його словами, поки що немає конкретних проектів щодо створення канатної дороги, але активно обговорюється питання щодо її облаштування до Високого Замку.

Це знакове місце, найвища точка Львова. Ця гора — штучний курган, який насипали у 1900 році львівські поляки на честь 300-ліття Люблінської унії. Аби підійняти на Високий Замок, потрібно подолати понад 123 метри вгору.

«Львів стане туристичною Меккою,

якщо зробить це. Це приємний і простий спосіб дістатися з однієї точки в іншу. Проте це водночас і зовсім новий вид транспорту, який ще не всі розуміють», — пояснив Міхель Допельмаєр, власник компанії Doppelmauer, один зі світових експертів у розвитку мобільності у містах, що входять у список історичних цінностей ЮНЕСКО. За його словами, для функціонування витягу на Високий Замок необхідно буде приблизно 10 кабінків та 10-15 осіб, які б обслуговували канатну дорогу.

Щодо вартості будівництва канатної дороги на Високий Замок чіткої відповіді фахівці поки що не дають. «Це набагато дешевше, ніж обслуговування трамвайної колії», — зазначив Допельмаєр. — Однак, треба зацікавити не лише туристів, а й львів'ян: щоб вони купували абонементи». На ціну впливатиме інфраструктура навколо, дизайн кабінків, їх кількість, довжина лінії і наскільки далеко один від одного будуть необхідні термінали. ■

■ НОУ-ХАУ

Солом'яний... газ

Придумана на Тернопільщині технічна новинка «і світить, і гріє»

Світлана МИЧКО
Тернопільська область

Група науковців Березанського агротехнічного інституту, що на Тернопільщині, під керівництвом ректора вузу Василя Павліського (доктора технічних наук, дій-

сного члена Української академії економічної кібернетики) розробили модель біопаливної установки, яка добуватиме електричну та теплову енергію зі звичайної соломи. Відразу після збору урожаю вона перероблятиметься в паливні гранули, так звані пе-

лети, відтак завдяки розробці добуватиметься біометан, який є навіть якіснішим заміном звичного нам природного газу. Далі метан спалюється у двигуні внутрішнього згорання, водночас і виробляючи через генератор струм, і нагріваючи воду, тобто даючи аж два види енергії.

Зрозуміло, що особливо ефективною новинка буде для аграрників, зокрема для сільськогосподарських підприємств, які займаються вирощуванням зернових, а отже, отримують солому як відходи основного виробництва. Втім працювати вона почне на со-

ломі не з тернопільських, а з одеських полів, бо установка виготовляється на замовлення приватного одеського підприємства «Колос» за сприяння німецьких спонсорів. До речі, в Березанському агротехнічному інституті проблемами впровадження енергозберігаючих технологій займаються давно і серйозно, різнопланові дослідження в цьому напрямі продовжуються. Так, однією з нових тем, над якою працюють науковці вишу в цій галузі, є можливість використання для біогазових технологій дикоростучих видів рослин західного регіону України. ■

■ РЕФОРМУВАННЯ

Оцивільнюють і звільняють

На початку нового року Херсонську область накриє хвиля масових скорочень

Ірина КИРПА

Першими про порушення своїх прав заговорили співробітники Головного управління пенітенціарної служби на Херсонщині. Офіцери та прості співробітники, які ще зовсім недавно раділи розширенню повноважень після того, як Херсонська область набула статусу прикордонного регіону, тепер вивчають накази про своє звільнення. Причому люди заздалегідь нічого не попередив про попішний розрив трудових угод.

— Після новорічних свят я та мої колеги поповнимо лави безробітних, — із гіркотою констатувала заступник начальника ГУ пенітенціарної служби на Херсонщині, полковник внутрішньої служби Олена Досенко. — Мій стаж роботи — понад 19 років, тепер шукатиму нове місце роботи «на громадянці».

Відомо, що робочі місця будуть збережені тільки за тим персоналом, який безпосередньо працює з ув'язненими у в'язницях. А ось адміністративні співробітники управління поповнять армію безробітних. Припинив свою роботу також й офіційний сайт Головного управління пенітенціарної служби на Херсонщині.

Відзначимо, що скорочення співробітників адміністрації при регіональних управліннях пенітенціарної служби прокотилося по всіх регіонах України. Це стало результатом тієї реформи, суть якої виклав іще на початку поточного року міністр юстиції України Павло Петренко. За його словами, пенітенціарна служба має стати цивільним органом, а його основна діяльність повинна бути зведена до перевиховання, соціалізації і повернення до нормального життя людини, що потрапила за ґрати. Однак чомусь саме у прикордонному місті людей не попередили про майбутнє звільнення так, як це належить робити згідно із Законом України. ■

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Стало відомо, що медики Херсонщини готуються до масових акцій протесту. Причина соціального невдоволення та сама: масові звільнення співробітників та закриття лікарень, яке очікується вже на початку 2017 року. Реорганізація медичної галузі південного міста призвела до закриття кількох лікарень і пологового будинку. Тільки під одним листом профспілкової організації Херсонської міської клінічної лікарні імені Лучанського з проханням не допустити соціального вибуху та оптимізації установи поставили свої підписи більш як 200 осіб.

У зверненні йдеться про те, що медичні працівники готові не тільки до масових акцій протесту, а й до судових позовів. Людям повинні були повідомити про прийдешні звільнення ще за три місяці до підписання наказів. Однак співробітники Управління охорони здоров'я Херсонської міськради таку норму закону просто проігнорували. Працівники охорони здоров'я написали скаргу до Асоціації міст України з вимогою розібратися, чому в окремо взятій Херсонській області реформа охорони здоров'я проходить із явними порушеннями всіх вимог законодавства України.

«Головним індикатором оцінення виборів має стати не кількість бабусь, які прийшли на дільниці без паспорта, а ефективність боротьби держави з такими системними виборчими злочинами».

(Комітет виборців України)

ПАРЛАМЕНТ

Опівнічний бюджет

Очікується, що головний кошторис країни буде прийнято вчасно

Наталія ЛЕБІДЬ

Учора, під час пленарного засідання Верховна Рада України мала ухвалити головний фінансовий документ року — Державний бюджет на 2017 рік. Дедлайн для остаточного голосування був встановлений опівночі — тобто передбачалося, що депутати, хоч і не посплять цю ніч, як належить, але все-таки впораються до настання середи.

«Я сподіваюся, у нас буде не бюджетний тиждень, а бюджетний вівторок. Уже сьогодні буде ухвалено державний бюджет-2017 і відповідні закони. У цьому бюджеті закладені важливі реформи, на які очікують люди. Сподіваюся, що це рішення буде прийняте», — зазначив учора міністр фінансів Олександр Данилюк.

Як уже писала «Україна молода», у кошторисі мають бути відображені зміни, пов'язані з рішенням Кабміну щодо збільшення мінімальної заробітної плати до 3200 гривень за місяць. Тільки після того, як бюджет-2017 буде проголосовано, можна буде вважати, що ці зміни вступають у силу.

Крім цієї правки, на держбюджет чекають ще декілька. За словами Данилюка, вони торкатимуться націоналізації ПриватБанку. «Треба передбачити процентні виплати за облігаціями, які будуть вкладені до капіталу. Це технічний процес, і це буде зроблено. Ми планували подібні події», — запевнив Данилюк.

Тим часом народний депутат України від фракції БПП Олексій Гончаренко спрогнозував, що державний бюджет на 2017 рік приймуть до кінця вівторка. «У мене оптимістичні очікування. Думаю, ми сьогодні будемо мати державний бюджет України. Мабуть, десь о 00:00, приблизно на п'ятницю. Такий варіант можливий також, адже розгляд Держбюджету на наступний рік заплановано саме на 22 грудня. Про те, як розвивалися події довкола бюджету, «Україна молода» інформуватиме читачів уже в наступних номерах. ■

Наталія ЛЕБІДЬ

У неділю, 18 грудня, в Україні пройшли вибори до об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Це вже другий «транш» волевиявлення — перші місцеві вибори цього року відбулися 11 числа поточного місяця. Минулої неділі голосування охопило майже всі області України, крім Київської та Харківської — вибори проходили в 144 ОТГ. Отже, обрали 76 сільських, 46 селищних та 21 міського голову. Плюс, звичайно, депутатів місцевих рад. Політичні оглядачі підкресливали не раз: вага таких виборів для життя конкретної громади є в рази більшою, ніж значимість виборів парламентських або президентських.

Без ексцесів не минулося

Загалом спостерігачі називають ці вибори, так би мовити, менш вдалимими та менш організованими, аніж вибори 2015 року. Порушень та недоліків у їхній організації не бракувало. Проблемою номер один стала відсутність достатньої кількості скриньок та бюлетенів.

Так, у село Станційне на Житомирщині, що належить до Лугинської об'єднаної територіальної громади, привезли 288 бюлетенів замість 292. На Кіровоградщині на одній з дільниць недорахувалися 50 бюлетенів. На Вінниччині також зафіксували недостатню кількість скриньок для голосування. А у селі Антонівка Барського району виборча дільниця розміщувалася у Будинку культури — громадянам замість кабінок пропонували голосувати в костюмерних, повідомляє мережа ОПОРА.

А ось враження від Комітету виборців. «Криміналізація виборів, підкуп і адмінресурс — три головні проблеми виборів в об'єднаних територіальних громадах», — повідомляють у КВУ.

У Полянській об'єднаній громаді (Закарпаття) одного з кандидатів відверто залякували. Ба, навіть не просто залякували, а підпалили належний йому гірськолижний комплекс. У Немирові (Вінниччина) сталася масова бійка між прихильниками одного з кандидатів та «агітаторами» його конкурента, які прибули з іншої області. Результат — госпіталізація двох громадян. Билися й у Миколаївці Слов'янського району Донеччини — там у двобої зійшлися спостерігачі від двох партій, тож у результаті голосування проходило з поліцією.

А у Тальновому (Черкащина) було знайдено велику кількість матеріалів чорного піару, повідомляє КВУ. Також протягом тижня, що передував виборам, масово роздавали сільгосппродукти та гроші виборцям на Закарпатті. У день виборів відбулися два факти прямого підкupu в Немирові на Вінниччині. Ще у п'яти регіонах мало місце підвезення виборців до дільниць.

Голова Ширяївської РДА на Одещині під час виборів неодноразово відкрито агітував за одного з кандидатів та проводив контрагітацію проти його опонента. Ці матеріали розміщували в місцевій газеті, засновником якої є РДА. Відтак «прямий і непрямий підкуп виборців залишається головною виборчою технологією», — вказують у КВУ.

Тим часом на Запоріжжі на одній з дільниць Бердянського району вибори можуть бути визнані недійсними. Там видавали бюлетені для голосування за кандидатів у сільську раду не за округом проживання. Спостерігачі зафіксували 10 таких випадків, розповів представник ОПОРИ Дмитро Арабаджієв. За його словами, якщо виявиться, що таким чином проголосували понад 5% людей, які прийшли на дільницю, результат може бути скасовано.

А на Закарпатті, у селі Уклин Полянської об'єднаної громади, спостерігачі виявили відеокамеру, закріплену просто над кабінами для таємного голосування. На Житомирщині на одній з дільниць у місті Коростишів виборцю дали в руки одразу чотири бюлетені, а на дільницях у двох інших селах члени комісії видавали бюлетені без паспортів. («УМ» писала тиждень тому, що аналогічні порушення мали місце й 11 грудня, тоді порушники мотивували свої вчинки тим, що «на селі й так усі один одного знають»).

ПІСЛЯМОВА

Громади «на бюлетені»

Друга частина місцевих виборів, що відбулися у неділю, за кількістю порушень перевершила першу

Весь світ — театр, і люди в ньому — виборці. Голосування на сцені.

Фото громадянської мережі ОПОРА.

Хочу голосую, хочу — ні

Що ж стосується явки, то найвищу громадянську свідомість проявили у Закарпатській області (на вибори з'явилися 79,23% громадян від тих, чий імена були занесені у виборчі списки) та на Одещині (63,79%). А інші регіони засвідчили такі показники: Луганська область — 30,90%, Донецька — 40,77%, Тернопільська — 49,60%, Вінницька — 35,17%, Чернівецька — 42,34%, Черкаська — 38,21%, Херсонська — 33,16%.

І все-таки в цілому явка на цьогорічних місцевих виборах була невинувато низькою. І це доволі дивно, бо питання на кшталт ремонту дороги чи будівництва школи перебувають у компетенції саме місцевої влади, а не Кабміну чи адміністрації Президента.

Слід зауважити, що у багатьох країнах світу, навіть дуже демократичних, людей змушують приходити на виборчі дільниці. У Бельгії, наприклад, перша неявка на вибори без поважних причин карається штрафом у 50 євро, наступне таке «порушення» уже обійдеться у 125 євро. Після четвертого «прогулу» бельгійців позбавляють виборчих прав на десять років, а також права працювати на держслужбі.

У Греції навіть відсутність людини у країні в день виборів не є поважною причиною, щоб не проголосувати. Громадянам у таких випадках доводиться голосувати раніше. Інакше штраф або більш серйозні санкції — аж до арешту і в'язниці на термін від місяця до року.

В Аргентині штраф за неявку на виборах може сягати 200 доларів. В Австралії закон дозволяє покарати «прогульника» виправними роботами, арештом майна і ув'язненням на 1-2 дні. За неявку на виборах карають також в Австрії, Німеччині, Італії, Кіпрі, Люксембурзі, Єгипті, Туреччині, Сербії, Бразилії. В Україні до таких санкцій далеко, і можливість «прогуляти» вибори поки що ніким офіційно не заборонена, чим, власне, активно користуються ті, хто давно втратив довіру як до влади, так і до можливості досягти у країні змін.

Перші результати

Цікаво, що, підраховуючи своїх переможців, у поглядах на результати виборів не зійшлися дві політичні сили — «Бать-

ківщина» та БПП «Солідарність». У Юлії Володимирівни заявили, що висуванці від «Батьківщини» отримали 475 мандатів, що становить 33,5% від загальної кількості партійних кандидатів. Згідно з повідомленням прес-служби партії, «Батьківщина» також є лідером за кількістю обраних від партії голів громад. А вже зі 129 обраних голів 23 висувалися від партій, і кандидати від «Батьківщини» очолили 11 ОТГ. Словом, констатували в політсилі Тимошенко, головними переможцями виборів є саме її представники.

А от у президентській партії була своя арифметика, яка в результаті виявилася більш точною. За попередніми підрахунками результатів виборів у новостворених об'єднаних громадах, переконали більшість серед обраних голів ОТГ — це кандидати, висунуті територіальними організаціями партії «Солідарність» або ж ті пошукачі мандатів, яких ця партія на виборах підтримувала.

Загалом — це 96 кандидатів, або понад 67 відсотків від загальної кількості обраних голів, заявляють у БПП. Крім власних кандидатів, у «Солідарності» порахували й тих, хто переміг, будучи представником інших політичних сил. Так, «Батьківщина» здобула 11 крісел голів, «НАШ КРАЙ» — 2, УКРОП — 2, ВО «Свобода» — 2, «За конкретні справи» — 2, Самопоміч — 1, Радикальна партія — 1.

Керівник секретаріату партії «Блок Петра Порошенка «Солідарність» Максим Саврасов зазначив: «Для нас важливо, що БПП «Солідарність» має підтримку по всій Україні — як у західних та центральних, так і південних та східних областях, що важливо для єдності країни. Особливо показовим є результат Дніпропетровської, Миколаївської, Житомирської області».

Схоже, що у БПП дійсно є привід відкорковувати шампанське. Особливо, якщо помножити успіх на місцевих виборах на засилля в «губернаторських» кріслах «людей Президента», про що «Україна молода» також писала нещодавно. А от чи буде користь від такої перемоги — покаже час. Хотілося б думати, що кандидати від БПП не підведуть хоча б тому, що їхній лідер уже також замислюється про вибори, до яких наразі лишилося менше половини президентського строку. ■

■ ТЕРОРИЗМ

Бійня перед Різдвом

Кривава трагедія на святковому ярмарку в Берліні: 12 осіб загинули, ще 49 поранені

Ігор ВІТОВИЧ

Різдвяний ярмарок у Берліні вивував, коли в юрбу людей на повному ходу в'їхала вантажівка. Сталося це ввечері у понеділок, близько 20-ї години за місцевим часом. Вантажівка проїхала від 50 до 80 метрів, чавлячи людей і руйнуючи ятки на ярмарку. Внаслідок цієї неймовірної трагедії загинули 12 осіб, ще 49 були поранені, повідомляє «Німецька хвиля». Багато поранених перебувають у тяжкому чи критичному стані.

Наїзд вантажівки на людей стався не випадково. «Наші слідчі вважають, що вантажівка умисне була спрямована у натовп людей на різдвяному ярмарку на Брайтшайдплатц», — йдеться у повідомленні поліції у «Твіттері». Міністр внутрішніх справ Німеччини Томас де Мезьєр ще у ніч на вівторок припустив, що інцидент міг бути спрямованою атакою. Водночас міністр внутрішніх справ землі Північний Рейн-Вестфалія Ральф Єгер рано-вранці у вівторок заявив, що «це був терористичний акт».

Ймовірного водія вантажівки затримали. За даними німецького видання «Ді Вельт», він прибув до Німеччини як біженець із Пакистану в лютому 2016 року. Окрім того, в автівці знайшли тіло мертвого чоловіка, він, за даними німецьких правоохоронців, був громадянином Польщі. У цій же країні, як повідомив речник берлінської поліції, було зареєстровано вантажівку. Журналісти двох провідних польських інформаційних телеканалів TVN24 та TVP INFO напередодні зв'язалися з власником польської транспортної фірми, якій належить автомобіль,

Справжнього водія фури знайшли мертвим у машині.
Фото з сайту obozrevatel.com.

Аріелем Журавським. Той розповів їм, що за кермом мав бути його двоюрідний брат. Він доставив вантаж з Італії до Берліна. Оскільки керував машиною сам, то мав відпочивати в Берліні не менше 11 годин. За цей час планував її розвантажити. В останній телефонній розмові водій повідомив, що лише власник складу є німцем, а всі інші робітники — емігранти.

Власник вантажівки повідомив, що вона була новою, придбаною лише півроку тому і цілком справною. Він не виключив, що її викрали, адже його родич не виходив на зв'язок від 16-ї години дня понеділка, 19 грудня. Як могло статися, що польський водій опинився в кабіні машини разом із пакистанським терористом за кермом, ще не встановлено. За даними системи супутникової навіга-

ції, після 15-ї години було зроблено кілька спроб завести двигун. Журавський каже, що о 19.30 машина рушила, хоча не повинна була залишати Берлін цього дня. Схоже на те, що хтось намагався навчитися вести цю вантажівку.

Події у Берліні нагадують схожий випадок, що стався 14 липня у французькій Ніцці, коли чоловік скерував вантажівку в натовп людей, які прийшли подивитися на феєрверк із нагоди Дня взяття Бастилії. Тоді загинули понад 80 людей. Відповідальність за той напад узяло на себе угруповання «Ісламська держава».

Схоже, що методи терористів змінюються: щоб убивати, їм не потрібні «пекельні» машинки. З цим може впоратися й «мирна зброя» — їй не треба ховати, вигадувати щось, аби пронести в людне місце... ■

■ ПІДТРИМКА

Хоч як би Москва пручалася...

Генасамблея ООН проголосувала за українську резолюцію щодо Криму

Олег БОРОВСЬКИЙ

Генасамблея ООН проголосувала за проект резолюції «Стан з правами людини в Автономній Республіці Крим та місті Севастополь (Україна)», підготовлений Україною, повідомляє «Європейська правда». Постійне представництво України в ООН повідомило у «Твіттері», що за резолюцію проголосували представники 70 країн, проти — 26, утримались — 77. Представники Росії доклали всіх можливих зусиль, аби резолюція не була ухвалена, та марно.

«Я закликаю делегації в цій залі використовувати будь-яку можливість, щоб порушувати перед Російською Федерацією питання прав людини у Криму та наполягати на повному їх забезпеченні й дотриманні Росією своїх обов'язків згідно з міжнародним правом», — наголосив перед голосуванням заступник глави МЗС України Сергій Кислиця.

У тексті резолюції Росію визнають державою-окупантом, а Крим — тимчасово окупованою територією. У документі засуджується анексія півострова та репресії проти кримських татар.

Правозахисники вітають документ, але наголошують на кількох його системних проблемах. Попереднє голосування у Третью комітеті ООН щодо цієї резолюції, яке відбулося у листопаді, всередині України було представлено як перемога української дипломатії. Насправді ж реалії дещо інші, зазначає «Європейська правда». Через політизований характер резолюції та її сприйняття як «упередженої» деякі країни, які зазвичай підтримували Україну, цього разу обрали нейтральну позицію. Адже суть резолюції спрямована не так на захист жертв порушення прав людини у Криму, як на те, щоб завдати якомога потужнішого удару по Росії.

Перша резолюція Генеральної Асамблеї ООН щодо Криму була проголосована 27 березня 2014 року. Тоді ООН підтвердила територіальну цілісність України, підкресливши, що так званий референдум, який відбувся 16 березня 2014 року і призвів до анексії півострова, «не має законної сили». Країни, що підтримали цю резолюцію тоді, й зараз не ставлять під сумнів легітимність та законність заяв України щодо її територіальної цілісності — за винятком тих, хто вірить у російську пропаганду.

Росія ввела на окупованій території свої закони, створила підконтрольні їй суди та органи влади, які проводять серйозну та системну атаку на громадянське суспільство і на тих, кого влада сприймає як політичних опонентів. Крим — це не проблема тільки України чи Західної Європи, а виклик для всього світу. І саме тому в ООН порушення прав людини у Криму мало бути представлено офіційним Києвом і сприйматися як міжнародна проблема, а не лише українська. Це помилка української дипломатії — вважати, що власних зусиль чи навіть спільних потуг із європейськими партнерами буде достатньо, аби притягнути до відповідальності винних у порушенні прав людини в Криму.

Інша проблема резолюції, винесеної на розгляд Генасамблеї ООН, стосується відповідальності. У тексті документа йдеться про відповідальність винятково Російської Федерації як країни-окупанта, яку закликають «дотримуватися своїх зобов'язань відповідно до норм міжнародного права». Критики документа вважають, що у резолюції ООН повинна також міститися згадка про відповідальність тих, хто виконує накази системи, агентів де-факто влади Криму. Вони повинні бути не лише згадані, а й засуджені в тексті резолюції. Та резолюція містить пробір у цьому питанні, зосередивши увагу лише на широкій картині політичної відповідальності РФ. Утім, глава МЗС України Павло Клімкін розраховує, що після прийняття останньої резолюції з'явиться можливість залучити до роботи в Криму комісію ООН, яка здійснюватиме моніторинг стану прав людини на півострові. ■

■ НОВИНИ ПЛЮС

Затримали провокатора, який кричав «Смерть українцям»

Польська поліція затримала поляка, підозрюваного у провокації під час маршу 10 грудня у місті Перемишль. Про це ко-респонденту «Європравди» розповів заступник мера Перемишля Гжегож Гайдер. Адріану Н. 30 років, йому висунуто звинувачення за висловлювання погроз щодо українців та розпалювання національної ненависті. Затриманому загрожує від 3 місяців до 5 років позбавлення волі. Скаргу про розпалювання національної ворожнечі подали Генеральне консульство України в Любліні та Об'єднання українців у Польщі.

Винна без покарання — завершення юридичної саги у справі Лагард

У Парижі в понеділок суд виніс рішення у справі Крістін Лагард. Колишню очільницю міністерства фінансів Франції і теперішню главу Міжнародного валютного фонду (МВФ) визнали винною у службовому недбалстві. Останнє призвело до завдання державі мільйонних збитків. Цей процес може стати прецедентом для французьких політиків. Попри визнання вини, суд не ухвалив покарання для Лагард. ■

■ ТРАГЕДІЯ

Помста за Алеппо

Посол Росії в Туреччині став жертвою війни в Сирії

Ігор ВІТОВИЧ

Трагедія розігралася на очах численних свідків — під час відкриття в Галереї сучасного мистецтва в Анкарі фотостанції «Росія очима турків». Просто під час промови посла Росії в Туреччині Андрія Карлова пролунали постріли. Поранення, які отримав дипломат, виявилися смертельними. Озброєний нападник проник до галереї, використавши поліцейське посвідчення. Перш ніж вистрелити в посла, він зробив постріл у повітря і прокричав «Алеппо не забуте!», «Сирія не забута!», «Помста!» та «Аллах Акбар!». У інциденті було також поранено трьох інших осіб. За повідомленнями деяких ЗМІ, нападника було «нейтралізовано». Ним виявився турецький поліцейський 1994 року народження, який у день нападу не перебував на службі. Напад стався через кілька днів після турецьких протестів щодо участі Росії в сирійському конфлікті.

У російському МЗС убивст-

во назвали тероризмом і пообіцяли «рішуче боротися з ним». Президент Росії Володимир Путін на зустрічі з главою МЗС Сергієм Лавровим пообіцяв посилити «боротьбу з терором» у відповідь на вбивство посла в Туреччині. «Скоєний злочин — це, безумовно, провокація, спрямована на зрив нормалізації російсько-турецьких відносин і на зрив мирного процесу в Сирії, який активно просувається Росією, Туреччиною, Іраном, іншими країнами, зацікавленими у врегулюванні сирійського конфлікту», — сказав він. Президент Росії також доручив посилити охорону турецьких представництв у РФ і забезпечити російські дипломатичні відомства за кордоном. Російським громадянам, які перебувають у Туреччині, рекомендовано не з'являтися у людних місцях. Президент Туреччини Реджеп Таїп Ердоган мав телефонну розмову з російським колегою щодо загибелі дипломата, повідомляє офіс пана Ердогана. ■

Нападнику було лише 22 роки.

■ А ТИМ ЧАСОМ...

Поліція Анкари затримала чоловіка, який учора о 3:50 ночі за місцевим часом кілька разів вистрелив у повітря з гвинтівки біля території посольства США. Наразі біля посольства запровадили посилені заходи безпеки. Дипломатичні місця США в Туреччині — посольство в Анкарі та консульства в Стамбулі й Адані — вчора були зачинені з міркувань безпеки після інциденту зі стріляниною. Дипмісія закликає американських громадян, які перебувають у Туреччині, бути пильними, залишатися на зв'язку та стежити за новинами задля особистої безпеки.

Оксана СОВА

РЕСУРСИ

Дуже часто українці беруть участь у неlegalних рубках лісу, його вивозять, продають, отримують дохід. Здебільшого все відбувається за мовчазної згоди місцевої влади та громад. Такі висновки за результатами аналізу катастрофічної ситуації зі знищенням лісів в Україні надала прес-служба Міністерства екології та природних ресурсів.

«Цей ліс зазвичай рубають люди, які навколо живуть. Вони проїжджають через село, селище, там, де є сільські, районні ради, де є місцева поліція, інші правоохоронні органи. Насправді у цьому ланцюжку замішані десятки тисяч людей», — розповів міністр екології Остап Семерак, наголосивши, що значною мірою саме від ставлення місцевих громад до вирубки лісу залежить ефективність вирішення цієї проблеми.

«Правила, встановлені за часів уряду Азарова, дозволяли майже легально проводити хижацьке вирубування. Ми змінили їх у жовтні цього року. Уряд підтримав затвердження нових санітарних правил у лісах України. До розробки цих документів ми залучили природоохоронну спільноту. Це був перший і дуже важливий крок. Але потрібно далі шукати інші механізми, щоб врегулювати цей процес, а також змінювати ставлення людей до лісу як до ресурсу», — вважає Семерак. Міністр також нагадав, що, будучи народним депутатом, голосував за мораторії на експорт лісу-кругляку: «Європа каже, що це не ринкові механізми, коли хтось закривається. Але цей закон діє. І я не бачу достатньої кількості голосів у парламенті, щоб його відмінити. Дискусія триває», — резюмував він. ■

Після нас — хоч і ліс не рости?..

Найчастіше хижацьким вирубуванням лісів займаються звичайні українці

Ліс зазвичай рубають люди, які живуть поруч.

Фото з сайту Rate1.com.ua.

Олена ЯРОШЕНКО

СТАНДАРТИ

Комісія Мінприроди продовжує перевіряти підприємства, які працюють з небезпечними відходами та отримали відповідні дозволи. Протягом кварталу перевірили близько півсотні суб'єктів господарювання і майже у 80 відсотках випадків Мінприроди було змушене анулювати видані раніше ліцензії. Всі інші перевірені підприємства отримали приписи про усунення виявлених порушень.

Отримати дозвіл і проігнорувати закон

За три місяці Мінприроди з 294 зареєстрованих суб'єктів господарювання перевірено поки що лише шість частин. Але у сорока з п'ятдесяти перевірених підприємств ліцензії анульовано. Чому так відбувається?

Перелік порушень, які фіксує спеціалізована комісія Мінприроди, вказує в першу чергу на неготовність суб'єктів господарювання працювати за умовними умовами цього року ліцензійними умовами. «Ми від початку розуміли, що буде багато тих, хто не погодиться з нашими висновками. Хоч ці люди ще у момент ухвалення ліцензійних умов усвідомлювали, що їхній «вид діяльності» навряд чи можна взагалі назвати якимось бізнесом», — прокоментував ситуацію міністр екології Остап Семерак. Як приклад він навів останні перевірки комісії Мінприроди у Миколаївській області. Там планові перевірки дотримання ліцензійних умов у сфері поводження з небезпечними відходами відбувалися з 5 по 9 грудня. За результатами перевірок семи підприємств у чотирьох ліцензії анульовано, а трьом ліцензіатам надані приписи про усунення виявлених порушень. За словами Остапа Семерака, результати перевірок уже на першому етапі підтверджу-

Небезпечний треш: підприємництво проти здоров'я

Підприємствам, які працюють із небезпечними відходами, масово анулюють ліцензії

ють правильність рішення уряду про наведення порядку в цій сфері.

«Ми отримуємо неймовірний спротив з боку нечистого на руку бізнесу і тиск на співробітників Мінприроди, які дотичні до перевірок ліцензіатів. Попри це запевняю, що перевірки не припиняться. До кінця липня наступного року ми перевіримо абсолютно всіх суб'єктів господарювання у цій сфері. Мусять також бути виконані всі наші розпорядження про усунення порушень. Підприємницька діяльність має бути прозора і базуватися на дотриманні законодавства», — резюмував міністр.

Згідно з ліцензійними умовами, ухваленими Кабінетом Міністрів України 13 липня 2016 року, підприємства, які працюють із небезпечними відходами, мали привести свою діяльність у відповідність до нових вимог протягом двох місяців.

Стратегія цивілізованого розвитку

Тим часом завершено перший етап роботи над Національною стратегією поводження з відходами. Нова державна політика у сфері поводження з відходами базуватиметься безальтернативно на європейських підходах з урахуванням певних моментів національної специфіки. Про це повідомив заступник міністра екології та природних ресурсів із питань євроінтеграції Микола Кузьо під час засідання учасників

робочої групи високого рівня, яка працює над створенням згаданої стратегії.

«Маємо перший зведений робочий документ, підготовлений робочою групою за участю експертів GIZ, ЄБРР, проекту ЄС щодо електронних відходів та українських профільних міністерств. Розробка Національної стратегії відбувається на базі європейських директив у рамках зобов'язань, взятих Україною під час підписання Угоди про асоціацію з ЄС. Зокрема, в основі Стратегії — європейські директиви про відходи та їх захоронення. Це важливі індикатори готовності України до формування та реалізації державної політики на засадах сталого розвитку та циклічної економіки», — розповів Микола Кузьо.

Відсутність Національної стратегії поводження з відходами була для України однією з найбільших перешкод для формування політики сталого розвитку, а також у залученні інвестицій у сферу збирання, утилізації та переробки відходів. Стратегія є практичним документом, який визначає базові напрямки та плани заходів щодо їх реалізації, як на галузевому рівні, так і на різних рівнях державної влади — від місцевого до найвищого. Це дозволить узгоджувати національну політику та стратегічне планування відповідно до загальноєвропейських принципів. Напрацьований проект

пройде публічні консультації з громадськістю та експертним середовищем.

Кооперація держави й інвестрів

Загалом Стратегія визначатиме державну політику та вирішення проблем у сфері управління семи видів відходів. Це, зокрема, тверді побутові, будівельні, небезпечні, промислові, відходи сільськогосподарства, електричні та електронні відходи, відпрацьовані батарейки та акумулятори. У полі зору також великогабаритні відходи, відходи садів та парків, упаковки, медичні відходи, зняті з експлуатації транспортні засоби.

Важливо, що до розробки Національної стратегії поводження з відходами в рамках підписаного Меморандуму щодо співпраці у створенні в Україні ефективної системи поводження з відходами долучилися Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, Міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Німецька федеральна компанія Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), яка реалізує програму підтримки зеленої модернізації української економіки, та Європейський банк реконструкції та розвитку в частині підтримки інвестицій у систему сталого управління твердими побутовими відходами. ■

НОВИНИ ПЛЮС

Мітлу — кожному депутату

Депутатів-мажоритарників запрошують долучитися до очищення країни від смітників.

Міністр екології та природних ресурсів України Остап Семерак під час «Години запитань до уряду» в парламенті наголосив, що вирішення питання утилізації побутових відходів сьогодні стало не менш важливою соціальною проблемою, ніж ремонт шкіл, лікарень чи доріг. «Україна потопає у смітті. І досить чекати, що хтось приїде з Києва і прибере за вас сміттєзвалище, утворене кожним із вас. Давайте нарешті усвідомимо: сміття не розчиниться само по собі з часом у повітрі чи воді. Воно потрапляє у підземні води і перетворюється на отруту, яку ми споживаємо, а потім стаємо пацієнтами відремontованих лікарень». Мінприроди, запустивши інтерактивний сервіс esomara.gov.ua та мобільний додаток до нього, дало старт масштабній боротьбі зі сміттєзвалищами. «Ми створили всі умови, щоб залучити кожного громадянина до цього процесу, і люди пішли нам назустріч, але результат ми отримаємо, коли об'єднаємо зусилля трьох учасників: Мінприроди, громади і особливо влади на місцях», — зазначив міністр і звернувся до парламентаріїв із проханням підтримати ініціативу Мінприроди і приєднатися до очищення країни від сміття. «Ви щомісяця відвідуєте міста і села своїх округів, і я переконаний, що досить часто чуєте від людей про проблему зі сміттєзвалищами — легальними і «не дуже». Візьміть під особистий контроль процес ліквідації сміттєзвалищ на місцях. У нас лише два шляхи — активізуватися і очистити українські землі від океану сміття, або всім разом захлинутися у відходах», — наголосив міністр.

Митниця без екоконтролю

У рамках реформування Державної екологічної інспекції передбачається ліквідація пунктів екологічного контролю на митних переходах. «З півтори тисячі екоінспекторів, які працюють в Україні, близько семисот осіб — це інспектори, які працюють на ПЕКХ. Не виключаю, що ми ліквідуємо цих інспекторів, передавши право на радіаційний контроль прикордонникам», — повідомив міністр екології Остап Семерак. Впровадження змін у підходах до екологічного контролю на митних переходах стане можливим за умови реформування Державної екологічної інспекції. Профільне міністерство виступає за ліквідацію Держекоінспекції і створення замість неї якісного нового органу — на зразок переходу з міліції в поліцію.

Сміття наше

Місцева влада за три місяці ліквідувала заледве шість частин сміттєзвалищ, про які повідомили громадяни за останні три місяці, з п'яти сотень сміттєзвалищ, зареєстрованих на спеціальній інтерактивній мапі Мінприроди. Усі звернення громадян, які реєструються на сервісі esomara.gov.ua, оперативно передаються до Державної екологічної інспекції та органів місцевого самоврядування для подальшого реагування. На місцях постійно обіцяють, що сміттєзвалища будуть повністю ліквідовані і ними постійно займаються, але насправді відбувається повний саботаж цієї роботи. Поки що ліквідацією сміттєзвалищ активно займаються тільки Миколаївська, Донецька, Київська, Харківська, Вінницька і Дніпропетровська області. Мінприроди у вересні цього року запустило електронний сервіс, що містить мобільний додаток на базі кількох програмних систем, який дозволяє кожному громадянину України сфотографувати будь-яке сміттєзвалище та надіслати фото на веб-портал Мінприроди. Отриману інформацію оперативно опрацьовують та наносять на карту й одразу надсилають до органів місцевої влади. Кожен громадянин має можливість у режимі он-лайн спостерігати за процесом усунення порушень в оновлених статусах, передбачених додатком. Ознайомитися з картою можна за посиланням: <https://esomara.gov.ua/>

Довкілля — категорія міжнародна

Міністр екології та природних ресурсів Остап Семерак і Посол Литовської Республіки в Україні Маріус Янкуніс підписали угоду про співробітництво щодо захисту навколишнього середовища. Це — перша угода між країнами у природоохоронній галузі, спрямована на посилення співпраці із захисту навколишнього природного середовища і раціонального використання природних ресурсів двох країн. Угода дасть можливість зміцнити прями зв'язки та поглибити співробітництво наших країн у природоохоронній галузі. Литва має великий досвід впровадження екологічного законодавства ЄС і його застосування як колишня країна-кандидат, а нині — держава-член ЄС, який сьогодні Україні дуже потрібний. І литовські колеги висловили готовність допомогти Україні в цьому напрямі. ■

Світлана ЧЕРНЕЦЬКА

■ НОВАЦІЇ

Коли приборкують вогонь добровольці

Волонтери можуть з'явитися і в реформованій пожежній службі

В Україні стартує реформа пожежної служби. Її однією з її найцікавіших та найдискусійніших новацій має стати поява пожежників-волонтерів. Подібна практика успішно працює у світі, однак чи можлива вона в Україні?

Не революційне рішення

Поява у пожежній галузі нової професійної фігури, якою є пожежник-волонтер, — не революційне рішення, як здавалось би на перший погляд. Подібна практика успішно працює в усьому світі і діяла в нашій країні до Другої світової війни. Після війни ж усі структури були об'єднані в одну, централізовану, для успішної швидкої мобілізації зусиль для протистояння ворогу. Тоді пожежний захист, як і операції порятунку, стали прерогативою держави.

Тож, до прикладу, лише на Тернопільщині у 1920 році було 29 команд пожежників-волонтерів, які налічували 579 осіб. Протягом наступних десяти років їхня кількість стрімко зростала, і вже в 1930 році було 670 команд пожежників-волонтерів, які налічували 10 945 осіб. Така ситуація протрималась до початку війни — 1939 року.

«У СРСР при кожному колгоспі існував пункт пожежного нагляду, в якому були добровольці-пожежники. Вони були сконцентровані на тому, аби рятувати від пожеж поля, однак, звісно гасили й інші пожежі. Тож і зараз можна відновити подібні пункти в селах. У багатьох вони працюють на власному ентузіазмі. В інших — підтримуються агрохолдингами чи іншими підприємствами, оскільки ті прямо зацікавлені в існуванні подібних команд», — розповідає Ігор Лавриненко, аналітик Офісу ефективного регулювання (BRDO).

Зараз в Україні співвідношення кількості пожежників до населення, за даними МВС, становить 0,01% від загальної кількості пожежних команд ДСНС. Це дуже мала кількість. Добровольців серед них взагалі дуже мало, хоча позитивні приклади є. Наприклад, на все тій же Тернопільщині станом на 2016 рік утворились 23 команди чисельністю по 12 осіб. У Бориспільському районі діє команда «Штурм», яка утворилася з власного бажання учасників і самостійно знайшла техніку та кошти, зокрема на нову мотопомпу.

У селі Дерцен на Закарпатті ще з 2005 року працює церковна команда пожежників-волонтерів. У ній 32 рятувальники, достатньо техніки, і фінансується вона за підтримки громадян та прихожан церкви. Зібрав команду отець Микола. На той момент у радіусі 60 кілометрів не було жодного пожежника. Їхня пожежна частина була перероблена з напівзруйнованої будівлі місцевого колгоспу. Технікою допомогли колеги з Угорщини. Пізніше підтримали і німці з голландцями. Зараз команда має п'ять сучасних спецмашин і навіть один катер. Із 40 пожежників 12 є священнослужителями. Інші — це звичайні жителі села. Чергують щодня, кожен виклик фіксують. За рік мають майже півсотні виїздів.

Історично та ментально команди пожежників-волонтерів готові до функціонування в нашій країні. Та й потреба у цьому є не мала, адже у нас замала кількість пожежників на даний момент. За існуючої ситуації, за розрахунками МВС, ДСНС потрібно ще 300 тисяч пожежників, аби успішно і швидко гасити пожежі.

Нові добровольчі загони пожежників — забуте старе.

За десять місяців 2016 року в Україні від пожеж загинуло понад 2 тисячі осіб та завдано матеріальних збитків на суму понад 4,6 млрд. гривень. Неоперативне прибуття на місце пожежі — одна з причин, через яку неможливо зменшити ці невтішні цифри. Українська пожежна команда прибуває на місце пожежі за межами міста за 20-40 хвилин. Стан доріг, велика відстань, стара техніка — і ось уже нема чого гасити, коли прибули. Водночас у Німеччині час прибуття пожежників на місце — 8 хвилин, а у США — взагалі 3 хвилини, бо пожежник — це сусід.

Інвестиції у власну безпеку

Як бачать у МВС процес переорієнтації з пожежників службовців ДСНС на професійних пожежників-волонтерів (добровольців)?

«Коли почалась децентралізація, почалась ефективна співпраця громади і держави. Громади стали розуміти свою потребу в певних структурах, зокре-

безпеку», — пояснює Анастасія Деева, заступниця міністра МВС з питань євроінтеграції, відповідальна за реформу пожежної інспекції.

Багато областей, за її словами, вже готові реалізувати реформу. Наразі пілотні проекти запустили у кількох областях, із ДСНС які підписали відповідні меморандуми. Це Тернопільська, Вінницька, Полтавська, Львівська, Дніпропетровська, Донецька, а також Київська області.

На Закарпатті ще з 2005 року працює церковна команда пожежників-волонтерів. Із 40 пожежників 12 є священнослужителями. Інші — це звичайні жителі села.

Алгоритм наступний. Громади визначають свою потребу у місцевій пожежній команді і оголошують про набір добровольців, які б бажали служити громаді як пожежники-волонтери. Пожежником-волонтером може бути кожен, від 18 років, однак лише той,

перед чи післяробочий час), за державний кошт. Після успішної здачі іспитів їм буде надано кваліфікацію та офіційний правовий статус пожежника-волонтера, право на гасіння пожеж і, цілком імовірно, певні пільги. Щодо останнього — то це буде ініціативою громад, як саме мотивувати волонтерів. Адже їхня праця буде неоплачуваною. Держава пропонує різні опції для мотивації, наприклад, страхування життя чи компенсації за

оплату комунальних послуг. Однак усі експерти дружно дивуються запитанню щодо мотивації для пожежника-волонтера.

«Це має бути передусім круто, бо ти — носій певного статусу в громаді. Ти — пожежник, і ти рятуєш життя. Ти — той, хто проявив добру волю, аби забезпечити безпеку в громаді. І це звучить не банально, бо насправді це дуже глибока теза. І зрештою, а чому ви не запитуєте, як мотивувати волонтерів, які підтримують наших бійців? Тут та ж мотивація — не матеріальна, а моральна» — коментує Анастасія Деева.

Андрій Фріман, українець, який є професійним рятувальником-волонтером Національної служби цивільного захисту Італії, вважає, що матеріальна мотивація є неприпустимою у контексті волонтерства, оскільки волонтерська діяльність є безкоштовною і не оплачується. Тому, наголошує він, крім професійних знань і навичок, цим людям необхідно пройти і курс із культури волонтерства, щоб, служачи громаді, вони мали чітке розуміння того, хто вони і чому вирішили присвятити себе служінню ближ-

нім, що таке волонтерство, які його цінності і якою є справжня мотивація того, що люди зголошуються бути професійними волонтерами порятунку, а не дилетантами. Мовляв, не існує такого поняття, що громада має вирішувати, в який спосіб зацікавити волонтерів, щоб вони працювали.

Альтернативний погляд на реформу

До слова, Андрій Фріман, як і його колеги зі спільноти рятувальників-волонтерів НСЦЗ Італії, ставиться до концепції реформи, запропонованої МВС, з певним упередженням.

«На наше переконання, яке базується на їхньому оперативному досвіді, здобутому в Італії, в основі реформи ДСНС повинен бути поставлений на перше місце не концепт «добровольців-вогнеборців» (термін, який, на їхнє переконання, є далеким від культури волонтерства), а професійна фігура держслужбовців ДСНС, їхні соціально-правові гарантії, в які входить також і обов'язкове страхування службового персоналу ДСНС, їхнє матеріально-технічне та транспортне забезпечення, забезпечення їх відповідними уніформами, які мали б не лише належний естетичний вигляд, а й відповідний рівень захисту, а також і належні засоби індивідуального захисту. Лише після того, як буде поставлено на належний рівень фігуру професіоналів, тобто держслужбовців ДСНС, аж тоді можна думати і про професіоналів-волонтерів», — каже Андрій Фріман.

Андрій разом із колегами запропонував альтернативну концепцію реформи, де приділили більше уваги розрізненню концептів «добровольці» та «волонтери», де визначальну роль відвели доведенню до ладу існуючої професійної системи пожежного захисту, де запропонували ширший погляд на функції пожежної служби (не лише гасіння пожеж, а й забезпечення цивільного захисту населення у надзвичайних ситуаціях), а також прописали алгоритм залучення пожежників-волонтерів, зокрема в аспекті влаштування взаємовигідної співпраці між роботодавцем і волонтером у випадку пожежі чи надзвичайної ситуації, а також аспект виховання культури волонтерства. Їхня концепція була передана у МВС.

Папери, документи, накази...

Найприкритіше, що реформаторам спершу доведеться пройти довгий бюрократичний шлях чистки застарілого законодавства.

«Сьогодні вітчизняне регуляторне поле надзвичайно засмічене застарілими та неактуальними актами, за оцінкою експертів Офісу, таких близько 35%. І пожежна галузь не є винятком. Тому для реального запуску реформи нам треба зробити величезну роботу з очищення нормативно-правової бази. Зокрема, внесення змін потребує Кодекс цивільного захисту та низку законів. У деяких іще й досі фігурують «Міністерство України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи» та «УРСР». Багато роботи і в частині перегляду підзаконних актів», — окреслює масштаб проблем Ігор Лавриненко.

Анастасія Деева каже: «Лише зміна законодавства дозволить нам спокійно і офіційно запустити бажаний процес дерегуляції у цій сфері. Політична воля на це є, дорожню карту і стратегію дій ми склали — працюємо далі». ■

ЩО РОБИТИ?

Богдан СОКОЛОВСЬКИЙ

Останнім часом, зокрема після оприлюднення е-деклараций наших владних мужів, після президентських виборів у США, після чергових зволікань ЄС із наданням Україні безвізового режиму, після ініціатив зі створення різних рухів тощо, в українському суспільстві все частіше виникають запитання: що далі робити в Україні; чому не досягли успіху на працевлаштування, вистраждані багатьма поколіннями українських державників, включаючи часи Холодноярської республіки та УПА; як протистояти неоімперіалізму зараз, після 2004-го року, коли поневолювач почав «ставити» не на одного «свого», а на цілу шеренгу «своїх»? І в нас, і за кордоном часто виникає банальне питання: як так сталося, що при високому рівні підтримки народом незалежності України наша держава опинилася у складній кризовій ситуації?

Для того, щоб зрозуміти згадані й інші важливі запитання, доцільно достеменно з'ясувати: чому і як ми опинилися в нинішній ситуації; що пропонувалося; що не зроблено; що обов'язково треба зробити, аби існувала наша держава, і що робити для її процвітання? І керуючись цими даними, вживати заходів, щоб знову не допустити помилок, а факти нашої історії використати як аргументи для розробки конструктивних пропозицій для виходу нашої держави з кризи.

Український шлях до теперішньої кризи

Варто назвати чотири визначальні чинники, що супроводжували Україну до нинішньої кризи:

1. Наприкінці 80-х — початку 90-х республіка УРСР за потенціалом була однією з найсильніших у світі. А тепер, через 25 років, незалежна Україна (у тих самих межах!) є однією з найбідніших у світі. При цьому, практично ніхто не замислювався над тим, що тоді, в 1991-му, Україну оцінювали за моделлю національної держави, характерною для більшості держав у Європі. А 25 років у нас діяла інша модель — так званого ліберального утворення без національних ознак і традицій, яка виявилася неприйнятною на наших теренах.

2. Так само відносно просто пояснюється високий рівень підтримки незалежності України на референдумі у 1991 році (понад 90%): мало хто задумується над тим, що на тлі деукраїнізації СРСР усіма іншими імперіями, до яких входили наші етнічні терени, високий показник підтримки української незалежності був обумовлений, зокрема, збігом позицій різних категорій населення — тих, хто прагнув української незалежності як національної держави і тих, хто хотів незалежності держави без національних ознак.

По-перше, це були послідовники тих, хто віками виборював українську державність. Вони акумулювали напрацювання, традиції та сподівання націй і передавали їх наступним поколінням, плекали національні мови, культури тощо. Наприкінці 80-х — початку 90-х років тодішні державники об'єднали монолітний Народний рух України. До нього увійшли люди різних етносів, релігій, мов, культур. Вони володіли теоретичними і практичними напрацюваннями як розбудувати незалежну державу в цілому і майже по кожній галузі. Але цих людей не пропускали у владу.

По-друге, була категорія людей без національних переконань, які бажали розбудувати нашу державу як адміністративне утворення без українських ознак, такий собі малий СРСР. Мовляв, «сами порулим, без указаний Кремля». Вони не знали, не розуміли і не приймали цінностей українських державників. Їхні світогляд і система цінностей формувалися переважно в лояльних до правлячого режиму умовах — у сім'ях, робочих і навчальних колективах тощо. Такі люди часто потрапляли у владу.

По-третє, між згаданими ментально-протилежними категоріями населення УРСР були

люди зі змішаною психологією: вірили у перспективність радянського способу життя і одночасно цінували українські надбання. Співвідношення між такими переконаннями оцінити важко, оскільки національні цінності у цих людей, як правило, були індивідуальними — таємними. Такі люди інколи потрапляли в радянську владу, зокрема — за рахунок високого професіоналізму.

По-четверте, в УРСР, у 1991-му були люди з типовою радянською ментальністю (на кшталт: «мой адрес не дом и не улица...»). Вони були проти державності України і, мабуть,

щиро. Однак, ні ментально, ані по суті вони виявилися не готовими реалізувати або хоча би врахувати напрацювання попередніх поколінь українських державників. При цьому при вирішенні кадрових питань шукали собі подібних та вперто сторонилися національно свідомих елементів. Мало хто з них замислювався над тим, що їхній досвід «радянський», а тому демократичній державі не завжди підходить, а часто є навіть шкідливим. Хоча, варто зауважити, що чимало з тих, хто працював у СРСР, довели: вони можуть бути успішними управлінцями і державними служ-

Тих, хто не бачить себе громадянином України, логічно позбавити громадянства, натомість надати лише довічне право на ПМЖ.

«Перезавантаження»

Чи реально заснувати державу заново — за моделлю, яка була б більш прийнятною на наших теренах, аніж теперішня?

склали більшість із тих понад 9% противників української державності. Такі люди, як правило, й потрапляли у владу.

Отже, на референдумі 1 грудня 1991 року, який дав однозначні юридичні підстави для незалежності, перші три згадані категорії підтримали державність України, хоча їхні мотиви відрізнялися. Значною мірою це сталося «завдяки» неспроможності ЦК КПРС і спецслужб Кремля не допустити об'єднання національних, насамперед українських сил, зокрема НРУ, який об'єднав і більшість українських державників, і більшість патріотичних сил.

3. Українські патріотичні сили як основний внутрішній чинник розбудови держави дробили на багато партій, партійок і громадських організацій, патріотів дискредитували, репресували, переслідували, залякували, нейтралізували, вбивали, їм брехали тощо.

4. Раніше основний противник позитивних змін в Україні РФ покладала надії на одного «свого» представника — ми йому протиставляли альтернативу. А з 2004-го РФ «ставити» на кількох.

Іншими словами: ми та світ оцінювали свої перспективи і 25 років розбудували українську державу за моделлю СРСР, яка неприйнятна на наших теренах. Не спрацювала! Отже, нашу систему треба змінювати!

Після згаданого референдуму незалежна українська держава успадкувала, на жаль, більшість радянських «надбань». Влада залишилася майже незмінною. Її очільники після проголошення незалежності вихвалялися «пробудженням» національної самосвідомості й великим досвідом державного управління. Часто це було

бовцями в нових українських реаліях.

Вийшло так, що весь цей час ми розбудували переважно так звану ліберальну (а насправді деформовану космополітично-олігархічну) державу — по суті на кшталт СРСР, а оцінювали за іншою моделлю.

У результаті ми живемо в фактично радянській системі зі зміненими назвами органів, структур та установ; маємо олігархічну державну систему зі збільшеною більшістю населення; державу з ослабленою владою і значною корупційною складо-

Обов'язкова вимога до держслужбовця — патріотизм

Згадане вказує на те, що тепер було б логічним не вдосконалювати те, що є, а творити українську національну державу за загальноєвропейськими принципами, де нормально розвиваються всі її складові та всі напрямки, без напружень, як в імперіях. Таких держав — більшість у Європі, наприклад — Польща. При цьому слід виходити з того, що наш народ мультиетнічний, багатомовний, багаторелігійний. Така держава передбачає сильні та заможні

посади є прозорими щодо власності, прибутків і видатків;

— Росія є основним недругом України і може бути тільки рівноправним партнером;

— опора на кадри, які сформувалися на основі цінностей більшості нашого народу;

— забезпечення оптимальної зайнятості українського населення;

— українська економіка має бути максимально замкнутою і готовою працювати без імпорту;

— перш ніж звільняти працюючих, їм мають бути запропоновані привабливі робочі місця.

Цими принципами мали б керуватися усі українські працівники, насамперед державні службовці при вирішенні будь-яких завдань.

У собівартості продукції й послуг частка зарплати має становити 40-60%

Реформи поділяються на стратегічні (засадничі), які визначають саме існування держави, і тактичні, які визначають темпи розвитку держави чи окремих галузей, її осучаснення тощо.

До засадничих реформ належать, зокрема, такі:

1. Оптимальна система набуття громадянства України. Дивно виходить: після згаданого референдуму, на якому за незалежність проголосували 90,32% з 84,18% мешканців УРСР, які мали право голосувати, українське громадянство отримали всі, хто проживав на той час на території нашої республіки. Тобто навіть ті майже 10% противників української

Раніше гроші з економіки йшли в партійний апарат КПРС, тепер — у кишені олігархів.

вою, низьким ВВП та неефективним державним апаратом; влада і суспільство мають різні ментальності, живуть у різних світах.

Між українською національно свідомою частиною суспільства, з одного боку, та не українською частиною суспільства, включаючи владу, з іншого, був і є ментальний розрив.

Українські напрацювання попередніх поколінь не сприймалися та ігнорувалися. А в час українського відродження у 2005—2009 рр. більшість намірів не були підтримані. Часто — через «радянську» ментальність середньої і нижньої ланки держслужбовців.

І внутрішній, і зовнішній основні чинники, включаючи теперішню агресію, руйнували і руйнують становлення процвітаючої України.

і народ, і меншості, включаючи нацменшини та владу; здатну ефективно протистояти всім і внутрішнім, і зовнішнім загрозам. Власне розбудова української національної держави дасть можливість сповна врахувати і попередні, і сучасні розробки з державотворення. Це не означає, що колишні напрацювання мають бути використані, як «калька» — їх треба опрацювати в нових реаліях, врахувавши позитиви і помилки 2005—2009 років.

Тож і сьогодні, як і в 1991-му, є актуальними такі принципи побудови національної держави:

— єднання української нації;

— обов'язковою вимогою до кожного українського держслужбовця є патріотизм;

— усі претенденти на владні

Джон Стюарт Мілль
британський філософ і економіст

«Гідність держави залежить, врешті-решт, від гідності осіб, які її творять».

Українську економіку слід вибудувати так, щоб вона могла обходитися без імпорту з країни-агресора.
Фото з сайту khersonline.net.

України

незалежності, які голосували проти. Хоча всі ті, хто проживає у нас, але не бачить себе громадянином України, мали б або покинути Україну або отримати лише довільне право на ПМЖ (постійне місце проживання) з обмеженнями щодо виборів і державної служби. Цю помилку 90-х років треба виправляти з урахуванням українських національних інтересів і світового досвіду і не допускати в майбутньому таких помилок.

2. Ефективна кадрова політика на державній службі. Наразі у нас переважає радянська спадщина. Зокрема: по-перше, кадрову політику на державній службі визначає перша особа відомства (міністерства, адміністрації, організації), часто на підставі особистої відданості; по-друге, держслужбовець не обов'язково цінує українські цінності; по-третє, від співробітника вимагається фахова підготовка в рамках імперських цінностей тощо. Але українська державна кадрова політика має передбачати: український патріотизм; відсутність особистого фактору керівника; наявність фахових навиків або здатність до засвоєння відповідних фахових навиків, характерних для демократичних суспільств, а не імперій. Необхідно також радикально спростити відкриття неефективного працівника з посади у владі, чітко дотримуючись українського законодавства.

3. «Інвентаризація» всіх наших потреб і можливостей, включаючи експортні можливості та імпортні потреби. На основі її результатів змоделювати функціонування та розвиток держави і максимально замкнутої української економіки, передбачивши: розвиток, скорочення, ліквідацію існуючих, створення та розвиток нових тощо.

Згадана модель має обов'язково передбачати, щоб українська економіка, зважаючи на агресивність сусідства, при потребі могла обходитися без імпорту з країни-агресора. Загалом імпорту запроваджується лише за нормальних відносин з країною-експортером і лише на конкурсній основі з урахуванням національних інтересів, зокрема — збереження робочих місць у нас. Лише на основі результатів такої «інвентаризації» можна об'єктивно планувати і розвивати конкретні галузі економіки та державу в цілому, оцінювати її реальний стан і перспективи. Інакше буде те, що було і є: раніше гроші з економіки йшли в партійний апарат КПРС, тепер — у кишені олігархів.

4. Оптиміальний адміністративно-територіальний устрій нашої держави. Адже, ділячи УРСР на 25 областей і 490 районів, імперський СРСР упадкував і розвивав одну з ключових функцій імперій — закабалення українського етносу. Тепер доцільно скоротити кількість областей (за спільними цінностями мешканців) та укрупнити (в 4 — 5 разів) райони (за традиціями), зосередивши там основу місцевої влади, а не, як було в УРСР — в обласних центрах.

5. Нова структура формування собівартості продукції і послуг, яка обов'язково має передбачати, що частка зарплати складає 40—60%.

6. Ефективна українська влада і захищеність її від «п'ятої» колони.

Варто наголосити, що не ефективність і навіть слабкість влади в Україні, зокрема, обумовлена спадком від СРСР — коли у будь-якому міністерстві чи відомстві, зокрема, всі

рішення (і стратегічні, і тактичні) приймає, як і колись, керівництво, фактично не враховуючи думки рядових держслужбовців, які безпосередньо відповідають за даний напрямок. Отже, діяльність таких рядових чиновників в деякій мірі позбавлена сенсу, а відтак — відомство, яке вони представляють, в цілому є мало ефективним. Останнім часом багато таких держслужбовців механічно скоротили, зберігши саме відомство. Таким відомством легко маніпулювати ззовні (впливати, володіти інформацією тощо) — з цією метою часто використовують агентів впливу і колаборантів, тобто — «п'яту колону». У контексті реформування існуючої системи вла-

Найважливіше — змінити ментальність формування суспільної думки: в авторитарних режимах позиція влади формує думку народу, а в демократичних навпаки — думка народу визначає позицію влади.

ди, насамперед, було б доцільно, принаймні на перехідний період (4—5 років), забезпечити «зміщення згори донизу» точки прийняття рішення і таким чином, зокрема, підвищити відповідальність і ефективність рядових співробітників, а відтак — ефективність всієї владної системи. Крім того, це ефективний спосіб мінімізації впливу антиукраїнських елементів.

Варто, звичайно, доручити боротися з «п'ятою колоною» українським правоохоронним органам. Однак їхніх зусиль не вистачить, аби нейтралізувати існуючих і упередити імплементацію нових агентів. А розширювати правоохоронні органи неприпустимо.

7. «Перезавантаження» правоохоронної сфери. Позитивним кроком у цьому напрямку є запровадження в минулому році поліції, замість радянської міліції. Але решта правоохоронних органів у нашій державі збереглися, по суті, такими, як

вони були в УРСР. Хоча ще на початку 90-х пропонувалося, щоб певний час (2—3 роки) існували дві паралельні структури (міліція, КДБ (тоді ще не було СБУ), прокуратура, суди) з поступовим «перетоком» частини кадрів через народну оцінку («фільтрацію») зі старих у нові структури. До цього пропонувалося додати набір нових кадрів при зменшенні до середньоєвропейського рівня їхньої загальної чисельності. Тут доречно згадати, що у Львові ще в 90-х роках створено муніципальну варту, на базі якої напрацьовували національний досвід для можливого запровадження в інших регіонах. Тепер цей досвід може бути актуальним.

8. Реформувати українську енергетику з метою незалеження від РФ.

9. Запровадити українську фінансово-банківську систему.

Міняти чиновників доти, доки не буде знайдено прийнятних

Кожну зі згаданих засадничих реформ варто поглиблено опрацювати і, зокрема, сформувати план їх втілення. За оцінками 90-х років минуло століття, для втілення пункту 1 треба 1 рік; пунктів 2-4 — 1-2 роки; пунктів 5-7 — 2-3 роки; пунктів 8-9 — 5-6 років.

Впровадження згаданих принципів і реформ означає, зокрема, що в процесі творення нової України треба «перезавантажувати» всю владу, а не тільки змінювати окремих посадовців верхньої ланки, як це було дотепер. При цьому призначенні на кожну державну посаду треба насамперед керуватися індивідуальним підходом. Певний час доведеться пережити кадрові «турбуленції» — міняти чиновників доти, доки не буде знайдено прийнятних.

Майже неприйнятним для України є використання носіїв неукраїнського досвіду для прийняття державних рі-

шення. Один з них — фактичне об'єднання зусиль всіх національно-патріотичних сил України при переважанні державних інтересів над особистими амбіціями (на кшталт НРУ кінця 80-х років — початку 90-х минулого століття).

Крім цього, враховуючи практичний досвід останніх століть, треба створити систему ефективного протистояння відпрацьованій імперіями традиції дискредитації, нейтралізації чи ліквідації українських патріотів, лідерів громадської думки та патріотичних сил. Навпаки — треба налагодити систему підготовки кількох кандидатів на зайняття найвищих посад, їх підтримки і захисту.

Найважливішим є — змінювати ментальність формування суспільної думки: в авторитарних режимах позиція влади формує думку народу, а в демократичних навпаки — думка народу визначає позицію влади. Щоправда, зміна ментальності — процес, що займе більше ніж 5—10 років, особливо коли є активна протидія цьому з-за кордону.

Як один із прикладів неналежної діяльності можна згадати нинішню ситуацію з Нідерландами після референдуму щодо асоціації Україна — ЄС. Якщо б у державі, в тому числі — в системі української дипломатії, були запроваджені згадані принципи і реформи, у посольстві України в Нідерландах була б оптимальна кількість співробітників і нормальне фінансування, то можна було б вимагати відповідної роботи посольства, а відтак — очікувати позитивного налаштування населення до України на референдумі. Проте нема ні першого, ні другого, ані третього. І не факт, що подібна ситуація з референдумом не повторилася б в інших країнах ЄС. Загалом виходить дивно: на дипломатію покладаються великі надії, а дипломатичний корпус скорочується.

Фактично йдеться про заснування держави заново — за новою моделлю, яка була б органічно більш прийнятною на наших теренах, аніж теперішня. Інакше наша держава приречена бути колонією з постійною загрозою розпаду, хоч якою б була її назва: Україна, УРСР чи Малоросія.

При цьому слід мати на увазі, що ніхто з-за кордону ніколи не вимагатиме згаданих ні принципів, ані засадничих перетворень, оскільки вони у них не зацікавлені — це стосується тільки нас. А в інших реформах, які здебільшого спрямовані на осучаснення та прискорення розвитку, зацікавлені і ми, і наші партнери. Тому вони можуть дискутуватися із закордонними фахівцями.

В цілому, всі принципи і засадничі реформи є предметом окремого вивчення і втілення за умови підтримки народом. Можливо, це має здійснювати окрема, не залежна від влади, комісія за принципом установчих зборів.

Втілення згаданих принципів і реформ сприяло б також посиленню держави Україна, а відтак — протистоянню зовнішній агресії, передусім сьогоднішній з боку РФ. ■

■ СПОГАДИ І ДІЙСНІСТЬ

Нащадки
«Катюші»
утюжать Донбас

Ознаки війни ті самі

А. ТОНКОЖЕНКО,
інвалід Другої світової війни
с. Опитне, Бахмутський район, Донецька область

Кожного року на початку травня зустрічаюся з учнями Опитненської школи на уроках патріотичного виховання. До 2014 року, як пауга, повторював, запевняючи дітей, що війни більше не буде. У цьому році довелося на уроці перед війнами АТО та школярами каятися.

Дуже гірким нагадуванням про війну стало відвідування європейськими парламентаріями міста Слов'янськ, зруйнованого селища Семенівка та руїн моста через річку Торець. Кожного року мені дають путівку у Святогірський шпиталь для інвалідів ВОВ, то цю картину бачу, перетинаючи річку через понтонний міст. Далі, коли звертаю з траси Ростов—Харків на Святогірськ, проїжджаю поля, де в липні 43-го бачив сотні тіл загиблих радянських воїнів. Звідси починалося визволення Донбасу від німецько-фашистських загарбників. У рідному селі Богородичне Слов'янського району із семисот хат залишилось півтора десятка — їх спалили «Катюші». Те саме сталося і з сусіднім селом Гола Долина. На плиті Меморіалу воїнам ВОВ викарбуване прізвище мого рідного дядька, який загинув, визволяючи рідне село.

Минуло 70 років, я в Бахмутському (донедавна Артемівському) районі. 14 лютого минулого року був обстріл селища російськими «Градами» — нащадками тієї ж таки «Катюші» — з боку міста Горлівка. Спалено амбулаторію, пошкоджено музичну школу, гуртожиток та сусідські гаражі. Ракета розірвалася метрів за десять від школи — на щастя, споруда залишилася неушкодженою. Обійшлося, слава Богу, і без людських жертв. Щоночі тріщать кулеметні черги і вибухають міни, снаряди й ракети. Члени сім'ї тремтять від страху, бо Луганське, Зайцеве та Майорське, де не вщухають бої, — зовсім поруч.

Щойно обездолені односельці отримали гуманітарну допомогу від Чеської Республіки — чим не американський «ленд-ліз» часів Другої світової? Із навколишніх сіл дітей привозять у школу під охороною воїнів АТО. До яких пір буде вживатися абсурдна абревіатура «АТО»? Бо ж усі ознаки війни мені відомі з дитинства. ■

■ НАША ГОДУВАЛЬНИЦЯ

«Земле моя, всеплодющая мати»

Від надії до ненависті — так змінюється ставлення селян до влади

Володимир КАЙРА
с. Темрюк, Нікопольський район,
Дніпропетровська область

Було на Катеринославщині не мале село Темрюк. Не те щоб багате, а й не бідне. Ні в кого із селян не було землі у приватній власності, але цотринадцять років кожна особа чоловічої статі одержувала земельний наділ, яким і володіла 13 років до наступного переділу. Земство побудувало церкву, дві школи, лікарняний комплекс, аптеку. Так і жили собі люди, поки не спалахнула революція. Після неї була громадянська війна, фінська кампанія, Друга світова. А це був голод 1921-24 рр. та Голодомор 33-го, потім знову голод 47-го. Була колгоспна кріпаччина: робота за копійки без вихідних і відпусток, а на старість — і без пенсії. Усе пережили селяни, усіх витерпіли — і Леніна, і Сталіна, і Хрущова, і Брежнєва. Тяжко-важко, але колгосп звівся на ноги. Прийшла в село електроенергія, дороги покрили асфальтом, з'явилися у селян нові будинки.

На початок 90-х у селі було 6 капітальних будівель птахоферми, 2 свинарники, машинний двір, майстерні, комори, тік і найбільша гордість — величезний комплекс із відгодівлі великої рогатої худоби (ВРХ).

Тепер усього цього нема. Зруйновано кошару, свинарники, пташники, на місці комплексу з відгодівлі ВРХ — руїна. Робочих місць нема, молодь їде із села світ за очі. Ті, хто став фермерами, ледь зводять кінці з кінцями, бо від держави ніякої підтримки нема. Багато осель перетворилися на напівзруйновані пустки. Доживають свій вік пенсіонери. Дотацій селяни не отримують, бо ж мають паї, хоча пенсії у них мізерні. Добре, що хоч присадибні ділянки є, то якоесь животіємо. А тут іще наш агрохолдинг у передчутті продажу землі нав'язує додаток до Договору про оренду землі, в якому закріплює фактично право безстрокової оренди. Чого тільки вартий пункт 53 цього документа: «Умови цього Договору дійсні впродовж усього стро-

ку його дії, навіть у випадку, коли після набуття чинності цього Договору законодавством встановлено інші умови, ніж передбачено цим Договором». Селяни з страхом спостерігають за дербаном землі, який проводять з благословення Держгеокадастру спритники з місцевих рад, і проклинають тих депутатів ВР, котрі збираються земле-годувальницю перетворити на товар. «Прощиндили вже все, що можна, залишилась земля, доберуться і до неї», — так думають селяни.

Ми навіть звертались до депутата ВР від нашого округу, щоб він приїхав до нас у село та почув нашу думку, адже нас тут майже тисяча орендодавців. Не приїхав. Мабуть, десь у «відрядженні» на Канарах чи Мальдівах...

Якщо ж коротко висловити, як змінювалося відношення селян до влади, то воно складається із трьох «н»: надія — недовіра — ненависть. Очевидно, тому і не захотів наш депутат приїхати на зустріч, бо побоюється почути від селян гірку правду про своє владарювання. ■

Ви сподівалися на «безвіз», думали з'їздити відпочити на Новий рік у Європу, а тут такий «нежданчик» від Євросоюзу. Ну то й що! Подивіться, яка зимова казка в нас у Карпатах — і Альпів не треба з їхніми Куршевелями. І Новий рік зустріти можна, як у казці, і покататися на лижах, і цікаві екскурсії відвідати — і вся ця радість тут, удома! Навіть не треба рекламувати це чарівне місце, всі й так здогадалися, що це...

■ ПОЛІТПАРНАС

Живи, не вмирай

Валентин ПШЕНИЦЯ
Чернігів

*Все сказано в світі раніше і краще за нас.
Оспівані подвиги чистих хоробрих сердець.
Свій вивок від правди отримав негідник і кат.
Святих відпущила земля до високих небес.
Але і тепер владарює пророчий набат.
Оголеним нервом горить розмежований край.
Здобув перемогу або тимчасово програв —
Щомиті, солдате, змагайся, живи, не вмирай.*

*Відзнаку поваги дорогою долі візьми.
На власному хрипі баладу звтяжних почуй.
Побачиш по-іншому райдушні лицарські сни,
Що потом червоним навколо розніс чорний крук.
До бою, людино! — настирливо кличе душа.
До бою, солдате! Не бійся. Я твій командир.
Позаду залиш безпорадність неспішних вагань.
Триває, триває, боєць, твій сміливий похід.*

*Натхненний філософ пояснює мудрість книжок,
Яких він багато — утішений тим — прочитав.
Шалено воює з собою за себе герой,
Бо сам перед вічністю щирю присягу складав.
Рішує продовжує іспит відведений час.
Збирає належне до сплати сувора пора...
Історію звершень століття потужно сурмлять:
«Нескореним духом заслужена честь і хвала!» ■*

Ольга БУТНИЦЬКА
(КОСТЮШКО)

Тернопіль

Шановна редакціє, я передплачую Вашу газету вже кілька років. Дякую Вам, чекаю кожного наступного номера. «Україна молода» — справжня українська правдива газета. Наснаги Вам усім і здоров'я.

Хочу на сторінках Вашої газети розповісти про дику історію, яка триває майже 20 років. Події відбуваються в Івано-Франківську. На вул. Хотинській, 10, квартири №2 проживала моя сім'я з шести осіб. Цей будинок для своїх працівників збудував у 1960 році хлібозавод. У квартирі залишилась мешкати моя наймолодша сестра — одинока жінка пенсійного віку. І ось що з нею трапилось: у квартиру (№1) на першому поверсі вселився за обміном такий собі Дубів Юрій. Він одразу запропонував жінці продати йому квартиру, але вона відмовилася. І відтоді почалося справжнє пекло для неї.

Спочатку загальне подвір'я

■ ШУКАЮ ПРАВДИ

Приватна історія
маленької людини

Чому влада завжди на боці сильних?

він відгородив, залишивши собі більшу частину, а сестрі — лише для дверей у квартирі. Був суд, але його рішення він не виконав. Потім два рази натравлював на неї пса. Узимку, в мороз, кинув каменюку у вікно, розбив шибку. Сестра викликала міліцію, але прийшли два негідники у погонах, позаглядали по кутках і пішли, вкравши перстень (мабуть, більше нічого не впало в око). За цей перстень після скарги в міліцію їй заплатили аж 20 (!) гривень.

Зрештою, Дубів перекинув жінці воду і знищив туалет. Уявіть собі 2-й поверх, круті сходи — і жінці 70 років. На її скарги-листи ніхто не реагує: прокурор, начальник житлово-комунального госпо-

дарства, міліція тощо. А Дубів сміється, крутить пальцем біля скроні: пиши, пиши — бо ти дурна, а в мене ось, і витягує долари з кишені. Була колонка на розі вулиці (з водою), то він її знищив. І це все відбувається у наш час. Як захищатись самотній людині від цього ката?

Тепер він довібає сходи на другий поверх, до квартири сестри, кілька разів вимагував їх лайном. Можна у це повірити в наш час? Колись покійний брат намагався поговорити з ним, той почав кидати каміння в брата і в його машину.

Чи є влада у місті, яка б захистила старшу людину від знуцань садиста Дубіва Юрія? Хто поставить крапку в цій ганебній історії? ■

■ СЛОВО «ЗА» МОВУ

Питання українські,
та от відповіді —
російські

Чи так воно по всій країні?

Михайло НАЗАРЕНКО,
від імені групи пенсіонерів
Пирятин, Полтавська область

Звертаємось до Вас як до української україномовної газети. Нам уже за шістьдесят, ми — пенсіонери міста Пирятин. На днях був у центрі, хотів купити кросворди українською мовою (нам, пенсіонерам, потрібно тренувати мізки). Нічого ніде нема! Були раніше, і ми їх купували, «Українські кросворди», «Розвага», «Нова розвага», а зараз їх українською ніхто не друкує! Тільки російською. А ми, наші родичі, друзі, знайомі, хочемо українською мовою. Також був дитячий кросворд «Кенгуру». І цього немає, а наші онуки розмовляють страшним суржилом. Як їх навчати нормально, коли все навкруги — російське?

Ми звертаємось до Вас і просимо допомоги. Це ж воно, мабуть, і по всій Україні так? ■

«На території окремих областей проживає від 10 до 50 тисяч ветеранів-правоохоронців, які мають за плечима досвід — від 20 до 30 років практичної роботи у боротьбі зі злочинністю».

Іван БОЙКО

Оперативники поліції і співробітники прокуратури Києва разом із бійцями спецпідрозділу КОРД затримали групу шахраїв, які привласнювали квартири киян із розмахом. Для цього вони лише підробляли документи, а потім перепродували «намальовані у свою власність» квартири.

Шахраї підробляли не лише документи на право власності, а й ухвали та постанови судів, а також паспорти громадян України, повідомляють у поліції Києва.

«Окрім того, вони надавали послуги з реєстрації та ліквідації фіктивних фірм, які використовували для забезпечення функціонування «конвертаційного» центру», — зазначають правоохоронці.

За фактом шахрайських дій слідчим відділом Шевченківського управління поліції Києва відкрито кримінальне провадження. За даними слідства, до складу групи входили троє шахраїв: 30-річний громадянин Російської Федерації, а також українці віком 61 та 42 роки.

На даний час відомо, що аферисти заволоділи 200 (!) об'єктами нерухомості, серед яких квартири громадян та нежитлові приміщення. За попередніми даними, вартість незаконно оформленого майна у власність становить понад 30 мільйонів гривень!

Після затримання шахраїв слідчі обшукали їхні помешкання, де вилучили 228 тисяч гривень, 7,8 тисячі доларів США, понад один кілограм бурштину, а також підроблені документи.

Крім того, вдома у злочинців знайшли права власності на об'єкти не-

Сергій ДОВГАЛЬ
Дніпро

Очільник нікопольської поліції Євген Кравцов офіційно заявив про те, що повідомлено про підозру у вбивстві двох молодих жінок 30-річному чоловікові. Як розповідала наша газета (випуск за 24.11.2016 року), нещодавно місто Нікополь сколихнуло дві жахливі події. За незначний проміжок часу було зухвало вбито двох Юлій — 20-річну Глазуну та 34-річну Каракушу. При цьому все вказувало на те, що скоїла це одна й та сама особа. Адаже на обох нещасних зненацька напали темної пори на вулиці і душили.

Як повідомив Євген Кравцов, зловмисника, жителя Нікополя, вони затримали через два тижні після другого вбивства. Раніше він уже отримував вирок суду — 13 років позбавлення волі. Також за вбивство.

Але після відбутих 10 років ув'язнення навесні цього року вийшов на волю завдяки так званому «закону Савченка», за яким рік перебування за ґратами до виroku суду, що набув чинності, зараховується за два.

Підозрюваний одружений, дружина чекає на дитину. Перебивався випадковими заробітками. Останнім часом працював у приватному підприємстві з переробки насіння соняшнику. З дому нерідко відлучався вночі. Дружині говорив, що на роботу.

«Він міцної статури, що дозволяло йому впоратися з убитими. Чоловік отримував якість задоволення від убивств. Душив не лише руками. За другим фактом потерпіла ще подавала ознаки життя, коли він поклав її на лаву в сквері і задушив, наступивши на горло ногою», — розповідає очільник нікопольської поліції.

Як зазначив Євген Кравцов, щодо першого вбивства Юлії Глазунової вони мають генетичний матеріал, що залишився на одязі вбитої, а по другому вилучено мобільний телефон потерпілої. При цьому метою нападів зловмисника на своїх жертв була зовсім не нажива. Хоча в обох Юлій деякі речі були забра-

ПІЛЬНУЙ!

«Ваша квартира тепер наша»

Поліція Києва затримала групу шахраїв, які заволоділи нерухомістю на 30 мільйонів гривень

Під час затримання шахраїв.

рухомості, техпаспорти на приміщення, акти незалежної оцінки приміщень та паспорти громадян України з вклеєними фотокартками. А також гербові печатки одного з райсудів столиці та навіть місцевої ради й офшорної компанії. Аферисти підготували чимало чистих

бланків свідоцтв про право власності й бланки державних актів про право власності на земельні ділянки. Тобто розраховували «працювати» й надалі.

Слідство триває, затриманим повідомлено підозру в шахрайстві й підробленні документів. ■

ЖАХ!

«Чоловік отримувал якість задоволення від убивств»

У Нікополі повідомлено про підозру у вбивстві двох молодих жінок 30-річному молодіку, який вийшов на волю завдяки «закону Савченка»

У Нікополі розпочався судовий процес у справі жорстокого вбивства двох дівчат.

ні, але знайти їх поки що не вдалося.

Євген Кравцов стверджує, що затриманий наразі в усьому зізнався. При цьому, заперечує застосування співробітниками поліції будь-яких недозвоплених методів. До того ж покази підозрюваного збігаються з іншими свідченнями.

Як виявилось, фатального для 20-річної Юлії Глазунової вечора він також відпочивав у популярному в Нікополі нічному клубі «Місячний блюз». Дівчина там перебувала разом зі своїм цивільним чоловіком, з яким серйозно посперечалася і глибокої ночі вирушила додому сама. Отже, зловмисник однозначно вистежив її ще в нічному клубі і пішов за нею.

Та й співробітники «Місячного блюзу» стверджують, що чоловік зазвичай брав усього лише 50 грамів коньяку і спостерігав за відвідувачами, час від часу виходячи на перекур. Є очевидці того, що в нічному клубі він перебував до 4-ї години ранку і в другому випадку міг піти слідом за іншою жертвою, але на шляху трапилася Юлія Каракуша, яка так рано вирушила з дому у прагненні першим же рейсовим автобусом виїхати до Дніпра, де нещодавно влаштувалася на роботу.

Що характерно, рідні затриманого його долею переймаються. Після того, як спершу його інтереси представляв призначений захисник, тепер вони винайняли адвоката приватного. ■

ОТАКОЇ!

Недовго музика грала...

У Кривому Розі вже більше року перебуває за ґратами диригент військового оркестру

Сергій ДОВГАЛЬ
Дніпро

Артем Прибыльський.

Резонансна і водночас незвична кримінальна справа слухається у Центрально-міському районному суді Кривого Рогу. Адаже вже більше року за ґратами перебуває Артем Прибыльський, диригент військового оркестру військової частини, розквартированої у місті гірників.

Звинувачують його у насильницьких діях стосовно двох своїх підлеглих — прапорщиків. Частиною 1 статті 426 Кримінального кодексу України за такі діяння передбачене доволі суворе покарання — від 7 до 12 років позбавлення волі.

Інкримінують диригенту побиття своїх підлеглих. Сам Артем заподіяв ним тілесних ушкоджень заперече, але визнає, що постійно вживав стосовно прапорщиків заходи дисциплінарного впливу — робив їм постійні зауваження і знімав премії, внаслідок чого вони замість 7 тисяч гривень отримували по 1,5 тисячі. І все це — через зловживання спиритним, до чого були схильні музиканти.

Один із потерпілих і справді опинився на лікуванні в Запорізькому реабілітаційному центрі, де лікують саме від алкоголізму. Під час відеоз'язку причиною конфлікту він назвав особисту неприязнь до нього з боку Прибыльського. А другий потерпілий і взагалі цим оркестром наразі диригує. Як кажуть у таких випадках, святе місце порожнім не буває...

Захист Прибыльського стверджує, що проведені експертизи підтвердили відсутність будь-яких тілесних ушкоджень у потерпілих музикантів. Проте диригента продовжують тримати за ґратами.

Усі, хто Артема знає, однозначно характеризують його з позитивного боку. Виховувався дідусем з бабусею. З дитинства захоплювався музикою. Зокрема, неабияк пишався музичним подарунком — трубою, отриманим ним у шкільні роки з рук тодішнього Президента України Леоніда Кучми. Закінчив Кіровоградське музичне училище (відділ духових та ударних інструментів), на третьому курсі якого перемагав у XVIII Всеукраїнському конкурсі виконавців на духових та ударних інструментах. Після цього закінчив Академію сухопутних військ.

«Шкода хлопчину. Служив із ним. Неодноразово перетиналися по службі. Молодий, амбітний. Те, що кажуть про нього, — правда. Добрий і відповідальний. А прапори реально алкаші», — каже один зі знайомих Прибыльського.

І хоч на сьогодні кримінальна справа військового диригента викликала значний резонанс, запобіжний захід змінювати йому суд не кваліфікується. Не в останню чергу з огляду на те, що стаття КК, інкримінована Артему, належить до особливо тяжких. ■

Тарас ЗДОРОВИЛО

■ ДІЙОВІ ОСОБИ

Обрізана правда

Журналіст «Радіо «Свобода» Олексій Кузнецов — про те, чому в Києві пам'ять про його батька актуальніша, ніж у Москві та Росії в цілому

Трагедія Бабиного Яру — одна з найжахливіших сторінок Києва в часи новітньої історії. Тому неправильно згадувати про неї лише «до дати». Одним із найкращих художньо-документальних творів, що описує перипетії, в які потрапили мешканці столиці України в часи Другої світової, вважається «Бабин Яр» Анатолія Кузнецова. Адаже книга написана людиною, яка вперше розповіла про трагедію Бабиного Яру як про щось близьке й особисте, пропустивши все це через себе, через 14-річного хлопчину, котрий потайки занотовував у щоденник усе, що бачив і переживав під час окупації. Про книгу та долю її творця розповів московський журналіст російської редакції «Радіо «Свобода» Олексій Кузнецов, який є частим гостем столиці України.

Втеча за кордон

В одному з номерів журналу «Новый мир» Олексій Кузнецов наголосив, що в Києві пам'ять про його батька набагато актуальніша, ніж у Москві та Росії в цілому. Чому так?

«Відповідь можна шукати дуже довго. Думаю, що насамперед це пояснюється неабияким значенням трагедії Бабиного Яру для України в цілому. А по-друге, такий стан речей пояснюється його детективною історією від'їзду. Мабуть, далеко не всі її знають, тож коротко нагадаю», — розповідає Олексій Кузнецов.

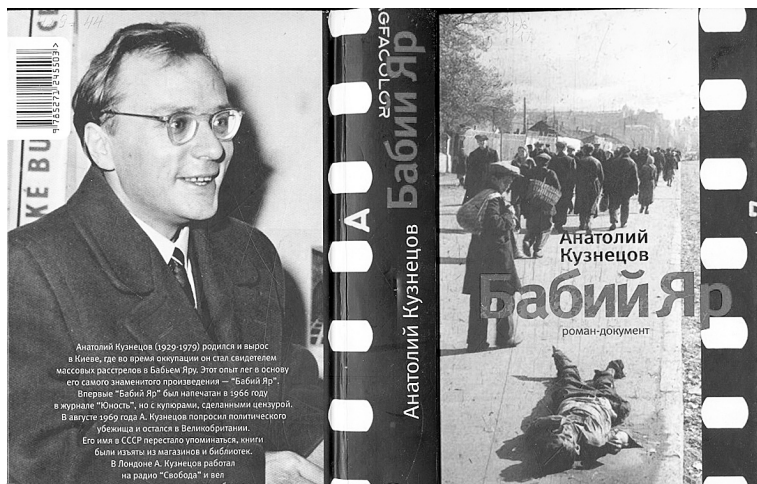
У 1969 році батько подав заяву у Спільку письменників на відрядження до Англії, розповідає син письменника. Мотивував своє прохання тим, що нібито збирається написати роман про П'єр'єт РСДРП. Колись цей з'їзд частково проходив саме в Лондоні. Спершу, з 17 липня по 6 серпня 1903 року, «революціонери» працювали в Брюсселі. Проте бельгійська поліція змусила делегатів залишити країну; тож з'їзд переніс свої засідання до Великої Британії.

У заяві Анатолій Кузнецов писав, що має намір відвідати Британський музей в Лондоні, де працював Ленін. А також побувати на могилі Карла Маркса, котрий похований на Хайгетському цвинтарі, розташованому в північній частині Великого Лондона. «Оскільки батько мав репутацію прогресивного, благонадійного письменника, то йому не відмовили», — каже син.

Варто додати, що, за зізнанням самого Анатолія Кузнецова, за півроку до закордонної поїздки він змушений був стати позаштатним агентом КДБ і доносити на деяких колег-письменників. Це, очевидно, і було основним фактором, що вможливив отримання дозволу на виїзд до Британії.

Приїхавши в серпні 1969 року до Лондона, перше, що зробив письменник, — попросив політичного притулку (в якому йому згодом не відмовили). Також одразу, потрапивши на Захід, дав прес-конференцію, на якій довго й детально розповідав про те, як працювала з ним цензура. А в Союзі почали масово вилучати й знищувати всі його твори чи навіть якісь згадки в літературі про «зрадника». У Британії він не мовчав і згодом: усі десять років, які там прожив, говорив, викривав, зокрема на «Радіо «Свобода», «рай» у СРСР.

Безумовно, така «бурхлива» діяльність Кузнецова викликала неабиякий гнів на Батьківщині. Зокрема, люди, які мали з ним раніше справу в Москві, добряче

Анатолій Кузнецов.
Фото з сайта iu.ua.

постраждали. У Тулі письменницьку організацію взагалі розігнали, її відповідальний секретар помер через нервовий стрес. Та й у Києві багато хто отримав «по шапці». Тож пам'ять про Кузнецова після скандального від'їзду залишилася досить не однозначна: багато хто зі знайомих лягли його (та чимало сварять і донині).

Повна версія — антигитлерівська!

Навіть у тому скаліченому (після цензури) вигляді, в якому вийшов роман Анатолія Кузнецова «Бабин Яр» уперше, — навіть тоді він справив враження розірваної бомби. А що вже говорити про повний текст, який вийшов після від'їзду автора за кордон. Цей ефект було лише підсилено!

Спершу рукопис потрапив до головного радянського ідеолога — Михайла Суслова й довгенько лежав у нього. Та згодом, у 1965 році, «сірий кардинал» КПРС таки дав «добро» на публікацію. Мабуть, тоді ще були якісь жалюгідні залишки хрущовської відлиги. У 1966 році в журналі «Юність» роман було надруковано, а через рік він вийшов окремою книжкою у видавництві «Молодая гвардія».

Але треба добре розуміти, що той обрізаний вигляд (на 30% книга була забракована радянською цензурою) та повна закордон-

Хлопчик-пам'ятник у Києві

Що робить книгу особливою? У першу чергу — це не надумані особистісні відчуття, а взяті з реальності. І це найголовніше, що виділяє «Бабин Яр» від багатьох інших творів на цю ж тему. А по-друге — важливо, що автор пише нібито про себе й від свого імені, та водночас, читаючи, відчуваєш, що це йде не лише від однієї людини, а відноситься до багатьох інших.

Пам'ятник підлітку, який стоїть на розі вулиць Кирилівська та Петропавлівська у Києві, який читає німецьке оголошення (про наказ зібратися з речами євреям у певному місці, в певний час, а в разі невиконання — розстріл), виконаний Володимиром Журавлем. Молодий скульптор надав хлопчику риси юного Кузнецова, хоча... дитячі фото Анатолія не збереглися. Тож скульптор «зіграв назад» — створив лице, яке ніколи не бачив, орієнтуючись по фото вже дорослого Кузнецова. Пам'ятник багатозначний, адже це пам'ятник не лише герою романа, а й роману загалом.

Книга цінна й тим, що в ній є багато пластів, і коли людина читає неупереджено, з чистої сторінки, то бачить, що там усе набагато ширше, ніж лише події в Бабиному Ярі. Адаже описується й довоєнне життя, епізоди, пов'язані з Голодомором, також розпові-

Олексій Кузнецов.
Фото з сайта hromadskeradio.org.

(це третина роману). Дещо дописував уже в еміграції — шматки зв'язки, які, можливо, не актуальні за змістом, але важливі для розуміння (зокрема «Звернення до читача з Лондона»). Коли всі ці вставки були зроблені — «повна» книга вийшла за кордоном у 1970 році у видавництві «Посев». Згодом автор висловив бажання, аби й усі інші її подальші видання були саме в такому вигляді.

Робота на «Радіо «Свобода»

Через рік після втечі з Союзу Анатолій Кузнецов отримав роботу на радіостанції завдяки відомому журналісту Леоніду Владімірову, який працював на «Радіо «Свобода». Згодом, коли Владіміров став головним редактором, то через своє вище медійне керівництво отримав дозвіл зробити товаришу цікаву, серйозну, цедру пропозицію: письменнику раз на тиждень надавали певний ефірний час, коли «міг робити, що хотів»!

І Кузнецов-старший скористався цим повною мірою. Він 10 років вів програми, і за весь цей час до нього не було особливих претензій. Тексти він писав сам, і ці бесіди на «Радіо «Свобода» згодом Олексій видав окремою книжкою.

Але головне, що дала письменнику радіостанція, — це не «жаловань» за роботу, а можливість творчо відбутися саме в «чужому» західному середовищі. Бесіди в довільній формі в жанрі «Письменник біля мікрофона» на «Радіо «Свобода» — це була уні-

Навіть у тому скаліченому (після цензури) вигляді, в якому вийшов роман Анатолія Кузнецова «Бабин Яр» уперше, — навіть тоді він справив враження розірваної бомби.

на версія 1970 року (й 1991 року в Росії) — то фактично два різні романи. І різниця суттєва: цензурний варіант — книжка антифашистська, повна версія — антигитлерівська!

По всьому світу моментально вийшли переклади роману фактично багатьма мовами (хіба що крім арабської). Книга мала величезний комерційний успіх і розійшлася чималими накладами, тож гонорари дозволили автору більш-менш безбідно пережити перехід із соціалізму в капіталізм.

«У цьому році я підписав контракт на чергове перевидання російською мовою. Донині існує інтерес до книги і здійснюються перевидання французькою, німецькою, англійською», — додає Олексій.

дається, що відбувалося й після того, як німців вигнали з Києва. Тож коли пласт за пластом читач вбирає у себе всі ці події, то глобальність самої ситуації з Бабиным Яром стає набагато випуклішою і чіткішою, ніж якесь наукове дослідження. Тим паче що Кузнецов уперше порушив цю тему, на яку певний час у Союзі було накладене табу.

Для наочності в романі автор зробив зміни двох родів: частину тексту «Бабиного Яру» виділив курсивом (викинуте цензурою), частину загнав у квадратні дужки (доповнення, зроблені в 1967—69 рр.). Усе це було зроблено для того, щоб зрозуміти, як працювала цензура: що вона викидала й не допускала. Зміни, викинуті цензурою, він відновив за текстами вивезених «на собі» — в піджаку

кальня можливість прямого звернення до свого читача й дуже цікавий досвід. На жаль, коли він почав писати в Англії, то там його література «не пішла»: фактично не було опубліковано жодного белетристичного твору. Тож найкращим його твором (хіба що можна виділити книгу «Артист Міанса») залишається «Бабин Яр».

«Я видав ще одну «ненаписану» батьком книгу, — посміхаючись, каже Олексій. — Щодня з Лондона він надсилав свої мамі листівочки, на яких робив коротенько «замальовки» з лондонського життя. Усе це я зібрав, систематизував, іншу половину книги написав сам — вона була видана під назвою «Між Гринвічем і Куренівкою», вийшла у 2002 році в Москві».

У Союзі всі літтвори «кромсалися»

Анатолій Кузнецов був людиною відвертою. Часом казав: «Я людина зараз вільна: хочу пишу, а хочу не пишу!» Він сильно захопився життям у Лондоні, багато їздив по країні, а потім передавав свої враження слухачам на радіо й дружині у листівках-листах. Це були своєрідні публіцистичні твори, сильніші за написані там книжки.

Якось письменник казав, що виїхав (а фактично втік) насамперед тому, що ні одну зі своїх книг у Союзі йому не вдалося видати в тому вигляді, в якому вони були написані (ті ж «Звездный билет» чи «Удаление жажды»). Усі його твори були нещадно понівечені цензурою, це дуже пригнічувало письменника. Він не хотів писати «в стилі».

Дивлячись на те, що робить письменник, — треба дивитися на результати його праці. Останній його роман «Огонь», який вийшов у СРСР у 1969 році за три місяці до його від'їзду, — це була класична виробнича драма про сталевара. Роман «Огонь», проїнятий глибоким песимізмом, його тема — крах сподівань і людських дол.

Київ—Тула—Москва

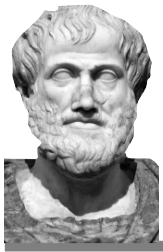
Кумедною є передісторія народження у 1960 році Олексія Кузнецова. Його батькові як талановитому молодому письменнику вирішили дати квартиру, адже свого помешкання він у Тулі тоді не мав. Дружина Анатолія Кузнецова жила тоді в Києві й от от мала народити. Тож, дотримуючись формальностей, аби отримати ордер на квартиру, молодому Анатолію Кузнецову довелося заповнювати бланки й в одній із граф «Склад сім'ї» «від ліхтаря» він написав: «Кузнецов А. О., син». І вгадав!..

«Невдовзі тато забрав мою маму з Києва, де в неї залишилася вся рідня, до Тули, — розповідає пан Олексій. — У Росії ми прожили п'ять років, а після цього трапилися подія, досить яскрава для письменницького середовища тих років. Наша сім'я фактично розпалася: батько залишився в Тулі писати, а мама поїхала поступати в інститут у Москву, бо дуже хотіла вчитися. Мене ж віддали в Київ до бабусі». Але, незважаючи на все, це тоді називалося «щасливою письменницькою сім'єю».

У Києві Олексій прожив без батьків вісім років у маминої рідні з шести чоловік у крихітній квартирі. Чому так довго? У 1969 році його батько виїхав до Англії, а мама в 1970-му закінчила інститут, і три роки «поневірялася» по Москві в пошуках роботи та життя. Згодом їй вдалося виміняти тульську квартиру на однокімнатну комуналку в Москві. Адаже залишатися в Тулі вона не могла, так само, як і в Києві: після від'їзду чоловіка атмосфера і там, і там була не дуже «корисна» й сприятлива для життя. Тож у 1973-му мати нарешті забрала до себе сина, й Олексій став москвичем.

P.S. Залишилося дуже мало документів із життя Анатолія Кузнецова в Лондоні. Усі вони були опубліковані згодом сином Олексієм, це — бесіди на радіо, переписка з дружиною й деякі публіцистичні статті (написані на початку еміграції, зокрема «Як я залишив Росію»).

Досі викликає багато запитань і залишається загадковою раптова смерть Анатолія Кузнецова: у травні 1979 року в нього народилася донька від другої дружини, в червні він помирає. В серпні йому виповнилося б лише 50... ■

КУЛЬТУРА

Аристотель
давньогрецький історик і філософ
IV ст. до н.е.

«Людина за своєю природою — істота політична (є громадянином держави). А хто, з тих чи інших причин, живе поза державою, той — надлюдина або нелюд».

TAKE KINO

Не дуже смішно — більше плачно

Коли президент говорить російською, а глава МВФ — українською

Марія СУЛИМА

У Києві студія «Квартал 95» презентувала повнометражну стрічку «Слуга народу-2» режисера Олексія Кирющенка. У фільмі, окрім кварталців Володимира Зеленського, Євгена Кошового та Степана Казаніна, також зіграли актори Станіслав Боклан, Ольга Жуковцова, Георгій Поволоцький, Володимир Горянський, Дмитро Лаленков, Анастасія Чепелюк. Автори стрічки сподіваються, що вона стане такою ж популярною, як і однойменний серіал.

Змушений виїхати на місце

Головний герой фільму — президент Василь Голобородько, в минулому вчитель історії. Він звичайна людина з народу — чесна і принципова, що абсолютно не знає правил і неписаних законів, які діють у вищих ешелонах влади. Тож першим ним постало надзавдання: крім президентських обов'язків, ще й протистояти олігархам і політичним опонентам, а заразом усій корумпованій політичній українській системі. Голобородько пропонує реформи, які провалює рада, намагається не допустити обрання «чийось» прем'єр-міністра та не піддатися на всі спокуси, що чаїть у собі таке омріяне багатство президентське крісло.

У фільмі президент Голобородько має

Кадрі із прокатного фільму «Слуга народу-2».

Володимир Зеленський.
Фото Марії СУЛИМИ.

зустрітися з головою МВФ, щоб нарешті отримати фінансову допомогу від фонду в розмірі 15 мільярдів євро. Проте, як і в реальному житті, гроші дадуть лише за певних умов, що їх має виконати Україна. І поки закордонний гість чекає на зустріч з українським главою держави, той, щоб подолати інтриги олігархів, змушений виїхати на місце — до Харкова, Одеси, Запоріжжя та Львова. Ос-

кільки чесний Голобородько не має досвіду залаштункових політичних ігор, то змушений випустити з в'язниці експрем'єр-міністра, якого зіграв Станіслав Боклан, і заручитися його підтримкою.

Трагікомедія

Творці фільму не хотіли, щоб «Слуга народу-2» був простою комедією, за задумом — це трагікомедія. І, треба сказати, їм це вдалося. Іноді справді не дуже смішно — більше плачно. Наприклад, коли вирішують, кому бути прем'єром, коли президент дивиться на недобудовані мости, на яких відмили чималі кошти, коли поліція робить селфі і коли йдеться про декомунізацію як про декларацію на папері, а не реальний процес. Трагікомічною видається і ситуація, що голова МВФ розмовляє українською мовою, тоді як президент Голобородько —

російською. На жаль, саме так часто і трапляється, що неукраїнцям вивчити державну мову чомусь легше.

Як пояснив Володимир Зеленський, відповідаючи на прес-конференції на запитання «Україні молоді», він знає українську мову і для нього не проблема нею розмовляти. Але оскільки історія правдива, то щоб не було награно, бо ж думає актор російською, то й його герой розмовляє російською: «Ми перфекціоністи, ми маємо зробити все на найвищому рівні. Я дуже поважаю українську мову, от коли я буду готовий не на 100%, а на одну тисячу, ви ще попросите мене, щоб я говорив із вами російською», — додав Зеленський.

Тандем Зеленський — Боклан

Фільм «Слуга народу-2» — це така собі утопія, мрія про ідеального президента, що не їздить з помпезним ескортом, а машиною, що ледве заводиться, президента, який у межах України пересувається залізницею та дивується номеру люкс у готелі. Голобородько має сміливість сказати голові МВФ, що не пристає на умови надання траншу, бо ж за надто боляче вони б'ють по його державі. Абсолютно нічого комічного немає і в останній сцені фільму. Як розповів режисер Олексій Кирющенко, коли її знімали, вся зала вибухнула оплесками, бо Голобородько-Зеленський озвучив те, що наболіло всім.

Проте смішно теж було. І тут треба віддати належне тандему Станіслава Боклана та Володимира Зеленського. Яких лише вбрань не приміряв Боклан і до яких хитрощів не вдавався, щоб допомогти чесному Голобородьку в протистоянні олігархам. Недарма режисер фільму Олексій Кирющенко сказав, що найбільше переймався, щоб цей затребуваний український актор знайшов час знятися у стрічці.

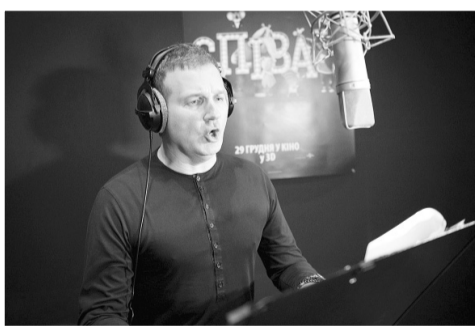
В український прокат фільм «Слуга народу-2» вийде уже цього тижня, з 24 грудня. Стрічкою про майже ідеального президента уже зацікавилися в Білорусі, Азербайджані та кількох європейських країнах. ■

Валентина ГРИГОРЕНКО

ПРОКАТНИЙ СТАН

Звіриний голос країни

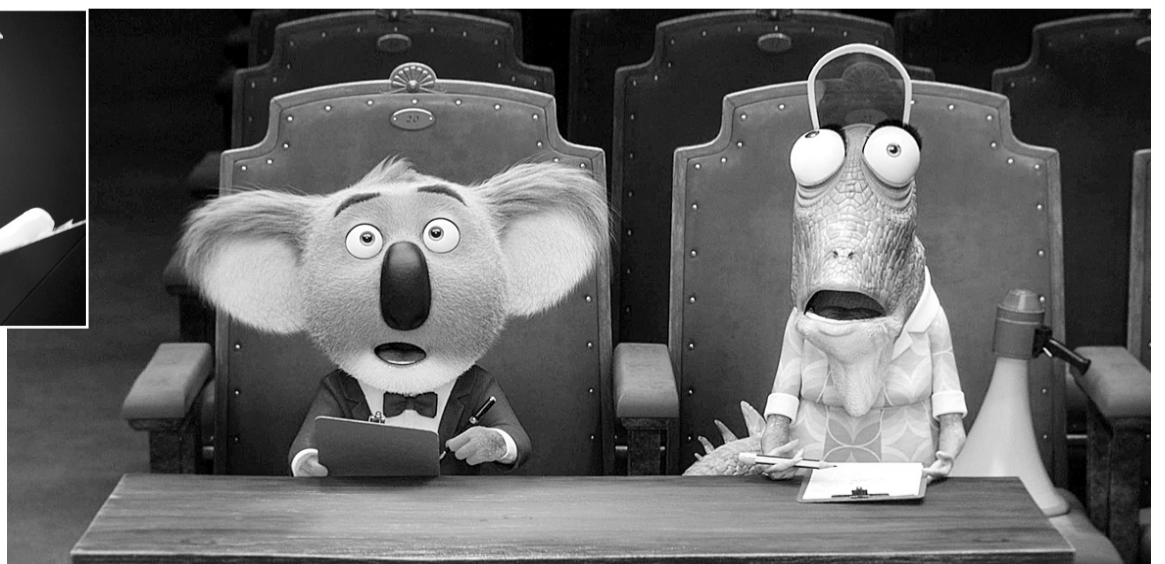
Юрій Горбунов і Монатік озвучили героїв мультфільму про пісенне шоу

Юрій Горбунов.

бунов каже (із власного досвіду знає), що багато подій з мультфільму дійсно відображають реальність талант-шоу. Для Дмитра Монатіка робота над анімацією «Співай» стала першим досвідом дубляжу: «Я давно мріяв про це, мені дуже хотілося взяти участь в озвучці мультфільму. Я насолоджувався кожною секундою процесу. Я вже не дочекаюся почути себе в ролі Едді на великому екрані — це дуже хвилююче!».

Про свого персонажа співак каже: «Мій герой Едді — дуже людський баран. Він справжній друг, цінує своє оточення, і цим ми з ним схожі. Що нас відрізняє, так це те, що Едді — мажор,

І коала, якого озвучує телеведучий, із секретаркою.
Фото Universal Pictures Україна.

він з багатою сім'єю і, чесно кажучи, побоюється своїх владних та статних родичів, навіть власну бабусю. У мене в родині все з точністю до навпаки, зовсім інша ситуація. Тому мені довелося вживатись в образ, я намагався зрозуміти поведінку мого героя, його почуття. Але сьогодні анімація дійшла до такого рівня, що

очима можна передати емоцію, і ти її відразу відчуваєш. Тож ми швидко подружилися з Едді».

«Мій персонаж просто дивовижний! Це дівчинка-дикобраз, яка в душі рок-зірка, — із захопленням розповіла Анна Добриднева про героїню Еш, яка пережила зраду в коханні і може всіх закидати голками. — Вона бун-

тарка, і через попсовий крихкий лід їй доводиться йти до своєї мрії. Вона закохана в дуже егоїстичного хлопця, якого озвучує Жєня Галич, і має досить багато проблем — вона намагається зробити кар'єру і влаштувати особисте життя. Еш досить оригінально долає всі перешкоди на своєму шляху». ■

Тетяна ЗІНЧЕНКО

Салати — це універсальна страва. Вони виконують найрізноманітніші функції: поповнюють організм вітамінами, прикрашають святковий і не лише святковий стіл, виручають господиню в будь-яких «гостювих» ситуаціях; кількість їх варіантів практично незліченна, вони — оригінальні, давно шановані народом і новостворені авторські, їх присвячують комусь конкретно або всім і відразу, додають свої «родзинки», вигадують нові варіації і не перестають захоплюватися звичними, давно улюбленими. До того ж вони є пісні, скромні, овочеві, м'ясні, нарізані і порвані руками, солоні, солодкі, пікантні, ніжні, салати-торти, салати-млинці, всі і не перелічити!

Піст

Із прицілом на свята, які наближаються, і зважаючи на те, що все ще триває піст, свій «парад салатів» почнемо з пісних, плавно переходячи у святкові. А чому плавно? Бо пісні бувають настільки смачними, що їх сміливо можна захищувати у святкові, і від того лише вираєте. Загалом, як на мене, салати мають бути легкими і з якнайбільшою кількістю вітамінів, бо за святковим столом вистачатиме інших страв, які апіорі занадто легкими бути не зможуть. Салати створюють відчуття насиченості, наповнення шлунку і отримання гастрономічного задоволення, тому з ними ви не переїсте за новорічним столом, до чого й слід прагнути. Помірність і насолода смаком чудово доповняють спілкування з рідними і друзями. А як щодо салатів, запитаєте ви? А салати мають бути смачними, інших варіантів не розглядаємо.

Новорічний буряковий салат із насінням по праву можна вважати одним із найсмачніших і найкорисніших пісних салатів.

Потрібно: два буряки, 30 г родзинок, 2 кислі яблука, 2 столові ложки почищеного гарбузового насіння, по чайній ложці насіння льону та кунжуту, сік половини лимона, 3 столові ложки оливкової олії, спеції за смаком.

Буряки відварити або спекти в духовці (печений буряк набагато корисніший і солодший, ніж зварений). Помийте їх, загорніть у фольгу і запікайте у розігрітій до 200°C духовці 1-1,5 години, залежно від розміру. Готові буряки остудіть, очистіть від шкірки і поріжте кубиками. Родзинки замочіть в теплій воді на 20 хвилин. Потім злийте воду. Яблука очистіть від шкірки і середінок, поріжте кубиками і скропіть лимонним соком, щоб вони не потемніли. Насіння гарбуза трохи обсмажте на сковороді і подрібніть. У салатниці з'єднайте буряк, родзинки, яблука і посипте цукровою пудрою. Заправте олією (хто вживає молочне — сметаною), додайте насіння гарбуза, льону та кунжуту, зверху прикрасьте зеленню і подавайте салат до святкового новорічного столу.

Салат із сочевиці також і вас, і ваших гостей приємно здивує. Потрібно буде половину пекінської капусти, 100-150 г сочевиці, 2 помідори, солоний огірок, маслини, 3 столові ложки оливкової олії, сіль. Сочевицю відварити до готовності, змішати з нашаткованою капустою, нарізаними помідорами і огірком. Посолити, полити олією, скропити лимоном, зверху викласти маслини.

Із морепродуктами

Далі застосуємо морепродукти, смак таких салатів — надзвичайний. Для салату з креветками і помідорами потрібно 100 г очищених варено-морожених креветок, 2 помідори, зубок часнику, 2 столові ложки оливкової олії, 0,5 чайної ложки меду, столова ложка лимонного соку, 4 гілочки петрушки, чорний мелений перець та сіль за смаком.

Розморозьте креветки, заливши їх на хвилину окропом, і злийте рідину. Подрібніть листя петрушки і часник. Приготуйте заправку для салату. Змішайте петрушку, часник, мед, оливкову олію, лимонний сік, посоліть, поперчіть і старанно перемішайте. Великі креветки розріжте на 2-3 частини, маленькі залиште цілими і помістіть креветки у за-

РЕЦЕПТИ

Салатові відтінки

Парадні та буденні приготування

Салати люблять і діти, і дорослі.
Фото з сайту iwomans.com.ua.

правку на 10 хвилин. Помідори наріжте часточками, посоліть і поперчіть. З'єднайте помідори, креветки, заправку і акуратно перемішайте. Викладіть салат із креветками і помідорами в салатницю.

Салат з креветками і цитрусовими буде вдалим дебютом для початкуючої господині: готується просто, а враження створює цілою смачною кулінарною конструкцією.

Знадобиться 300 г креветок, чайна ложка червоної ікри, апельсин, лайм, зубок часнику, перець чилі за смаком, зелень (рукола, базилік, кінза, зелена цибуля), італійські трави, 2 столові ложки оливкової олії, чорний мелений перець за смаком, сіль за смаком.

Креветки розморозьте і почистіть. Часник вичавіть. З лайма вичавіть сік. Змішайте часник із прянощами, сіллю і лимонним соком, полийте креветки і залиште на 15 хвилин маринуватися. Обсмажте креветки в оливковій олії, постійно помішуючи, приблизно 3-4 хвилини. Подрібніть зелену цибулю. Дрібно поріжте перець чилі. Зелень порвіть руками. Апельсин очистіть від шкірки, насіння, плівки і поріжте невеликими скибочками. На велику таріль викладіть зелень, чилі, апельсин, червону ікру і креветки з маринадом. Скропіть святковий салатик оливковою олією і подавайте на новорічний стіл.

Назви загально- і маловідомі

Салат по-грецьки навіть не потребує коментарів: смачний!

На 500 г картоплі потрібно 4 помідори, стручок червоного солодкого перцю, 100 г зеленої цибулі, 100 г сиру фета, 100 г маслин без кісточок, 2 гілочки петрушки і базиліка, 6 столових ложок оливкової олії, столова ложка винного оцту, сіль, перець.

Картоплю відваріть у підсоленій воді до готовності, остудіть і наріжте кружальцями. Помідори наріжте кубиками, солодкий перець соломкою, цибулю помийте, почистіть і наріжте кільцями. Фету — кубиками, маслини — кільцями, зелень подрібніть. Для соусу оливкову олію змішати з винним оцтом, посолити і поперчити. Інгредієнти скласти в тарілку, перемішати, полити приготованим соусом і залишити на 15 хвилин.

Хто на свята готуватиме м'ясне, знайте, що салат з телятини гідний вашого святкового столу.

Потрібно: сива цибулина, 2 зубчики часнику, 2 столові ложки яблучного оцту, столова ложка соєвого соусу, 2 столові ложки білого вина, 40 г будь-якого твердого сиру, 3 столові ложки оливко-

вої олії, 300 г відвареної телятини, стакан солодкого перцю, 2 відварені картоплини, 2 помідори, солоний огірок, пучок руколи, мелений білий перець.

Для соусу цибулю з часником почистити і подрібнити, перемішати з оцтом, соєвим соусом, білим вином, сиром, меленим перцем і оливковою олією. Залишити на 10 хвилин. Телятину порізати смужками, солодкий перець — соломкою, картоплю — скибочками. Помідори нарізати часточками, огірок — скибочками, руколу і листя салату нарвати невеликими шматочками. Листя салату розкласти на дно плоскої салатниці. Всі інгредієнти перемішати з соусом і викласти у салатник.

Салат «Біла ніч» — для романтичної новорічної ночі. Приготуйте його, якщо є під рукою 2 курячі грудки, 200 г твердого плавленого сиру, 5 столових ложок консервованих ананасів, 3 варених картоплини, 2 столові ложки кокосової стружки, 4 столові ложки майонезу (сметани або йогурту), сіль, суміш перців.

Варену курячу грудку, сир, консервовані ананаси, картоплю порізати кубиками. Додати майонез, посолити. Викласти порційно у креманки. Посипати зверху сумішшю перців і кокосовою стружкою.

Екзотично

А якщо вирішили дивувати несподіваними смаками, здивуйте своїх гостей салатами з хурми. Приміром, із хурми з курячим філе і сиром. Інгредієнти: 300 г курячого філе, хурма, яблуко, 2 картоплини, 100 г ковбасного сиру, столова ложка гарбузового насіння, пучок салату, 3 столові ложки майонезу, по чайній ложці столової гірчиці і оливкової олії, білий перець, сіль за смаком.

Відварене куряче м'ясо поріжте смужками, а відварену картоплю і ковбасний сир — кубиками. Хурму і яблуко поріжте тонкими часточками, листя салату крупно порвіть руками. Викладіть інгредієнти в салатницю і додайте насіння. З'єднайте майонез, гірчицю, оливкову олію, перець, сіль і гарненько збийте. Заправте салат і акуратно перемішайте.

Салат «Пікантний мандарин» навіть у вас викличе сумніви перед його приготуванням: занадто непеєднуване треба буде поєднати. Але якраз у цьому і є його незабутня «родзинка». А мандарини на новорічному столі — це вже як закон. Отож візьміть 4 мандарини, невеличку цибулину, чайну ложку меду, 3 чайні ложки оливкової олії, половину чайної ложки оцту, краще яблучного чи бальзамічного, дрібку суміші перців.

Цибулю дуже тоненько порізати на спеціальній тертці (до майже прозорих кілець), мандарини почистити і нарізати шматочками. Мед змішати з олією і оцтом. Усе вимішати. Дуже ефектно, якщо такий салат подати у маленьких прозорих салатницях. Зверху притрусити меленим перцем.

І не забудьте про улюблений салат усієї жіночої половини святкового дійства: **фруктовий**.

Треба буде 3 хурми, 5 мандаринів, 2 яблука, груша, 200 г винограду, 0,5 лимона, 3 столові ложки меду або рідкого варення, чайна ложка коньяку.

Мандарини очистіть від білих плівок, а всі фрукти — від шкірки і кісточок, виноград розріжте навпіл і дістаньте кісточки. Поріжте фрукти на приблизно однакові кубики. Яблуку побризкайте лимонним соком. Змішайте мед із лимонним соком і коньяком, заправте салат і перемішайте. Подавайте у креманках, прикрасьте гілочками свіжої м'яти.

Невичерпною вам салатовою фантазії і гарних свят! ■

ПЕРЕДПЛАТА-2017

Стабільна ціна в нестабільному світі

Поспішіть передплатити «Україну молоду» на наступний рік

«Україну молоду» у своїх відгуках і читачі — як зі столиці, так і з глибинки, — і колеги-журналісти оцінюють як головну національну газету держави. Редакція «УМ» і надалі намагатиметься бути гідною такої високої оцінки і вашої уваги, шановні читачі.

В умовах постійного зростання цін на все і вся ми не тільки не підвищуємо, а навіть трохи зменшуємо передплатну вартість «України молоді» у 2017 році. Передплата на «Україну молоді» закінчується 26 грудня.

Оформити передплату на «Україну молоді» можна:

- у відділеннях поштового зв'язку;
- в операційних залах поштамтів;
- у пунктах приймання передплати;
- на сайті ДП «Преса» www.presa.ua.

До наших постійних читачів ми традиційно звертаємося: якщо ви багато років передплачуєте «Україну молоді» — порадайте передплату і своїм родичам, друзям, сусідам, знайомим.

Передплатна вартість «України молоді» на 2017 рік:

на місяць — 50 грн. 49 коп.,
на квартал — 151 грн. 47 коп.,
на півріччя — 302 грн. 94 коп.,
на рік — 605 грн. 88 коп.

Передплатний індекс — 60970

Для організацій, юридичних осіб:

на місяць — 70 грн. 49 коп.,
на квартал — 211 грн. 47 коп.,
на півріччя — 422 грн. 94 коп.,
на рік — 845 грн. 88 коп.

Передплатний індекс — 01555

П'ятничний номер:

на місяць — 18 грн. 41 коп.,
на квартал — 55 грн. 23 коп.,
на півріччя — 110 грн. 46 коп.,
на рік — 220 грн. 92 коп.

Передплатний індекс — 49497

«Укрпошта» додатково за саму процедуру оформлення передплати бере: на місяць — 95 коп., на квартал — 2 грн. 15 коп., на півріччя — 2 грн. 60 коп., на рік — 4 грн. 00 коп.

«Наш суперник у Кубку СКВ — «Тирговіште» — високоросла і досить потужна команда. Матч із чоловічою командою «Хімік-ОПЗ» — можливість поборотися з високим блоком і важливий етап підготовки до суперництва з румунською командою».

■ ФУТБОЛ

Обмежилися штрафом

Вітчизняним функціонерам удалося переконати ФІФА, що неонацистські вигуки на матчі Україна — Сербія в Харкові були провокацією

Григорій ХАТА

Політика, яку вели міжнародні футбольні інстанції щодо забезпечення рівності між усіма учасниками світового футболу, інколи здавалася занадто жорсткою. Дискваліфікація «Арени Львів» на весь відбірковий цикл чемпіонату світу-2018, проведення матчів без глядачів національною збірною України (у грі проти Ісландії) та київським «Динамо» (проти «Актобе» — у Лізі Європи й проти «Маккабі» — у Лізі чемпіонів) — усе це стало результатом расистських та нацистських «кричалок», банерів та дій, які дозволяли собі вітчизняні ультрас під час матчів під егідою ФІФА та УЄФА. Нещодавно українські фани знову потрапили в поле зору громадської організації FARE, яка бореться проти всіх видів дискримінації. У рапорті її спостерігачів, котрі 15 листопада у Харкові відвідали товариський поєдинок між збірними України та Сербії, знову йшлося про нацистську риторичку, що лунала на фанатських секторах стадіону «Металіст». Загроза чергової дискваліфікації вкотре нависла над вітчизняним футболом.

Утім зусиллями офіційних осіб ФФУ харківській арені вдалося уникнути серйозного покарання. Власне, за поведінку групи занадто говірливих та нестриманих фанатів віддуватися доведеться нашій національній федерації, яку ФІФА оштрафувала на досить відчутну суму, наклавши стягнення у розмірі 60 тисяч євро. Так, Федерації футболу України вдалося переконати ФІФА, що неонацистські вигуки стягнення у розмірі 60 тисяч євро. Так, Федерації футболу України вдалося переконати ФІФА, що неонацистські вигуки стягнення у розмірі 60 тисяч євро.

Не виключено, що пом'якшити вердикт Міжнародної федерації футболу допомогло й нещодавнє рішення Європейського футбольного союзу дозволити стадіону «Металіст» приймати офіційні міжнародні матчі під своєю егідою. Нагадаємо, що після того як на Донбасі почалася війна, УЄФА заборонила в Харкові проводити єврокубкові поєдинки. Як заявив віце-президент цієї організації Григорій Суркіс, нещодавно виконком УЄФА постановив повернути Харків до переліку міст, де можна проводити офіційні міжнародні матчі.

На перший погляд, поблажливе ставлення ФІФА до харківської арени не повинно розхолоджувати наших футбольних функціонерів. Лише штрафами подібного роду проблеми постійно вирішувати навряд чи вдасться. Утім, як повідомляє прес-служба УЄФА, організація перегляне межі застосування діючого дисциплінарного регламенту, щоб санкції накладалися тільки в тих випадках, коли «більшість розсудливих людей згодна з тим, що їх необхідно застосувати». Для цього Європейський футбольний союз створює робочу групу за участі клубів і національних асоціацій, яка повинна буде вивчити правові рамки дисциплінарної діяльності в частині покарань за демонстрацію політичних гасел і символіки під час футбольних матчів. «УЄФА не хоче, щоб футбольні матчі використовувалися як платформа для політичних акцій, але водночас не бажає накладати санкції на клуб або національну асоціацію у випадках, коли демонстрація поглядів у ході футбольного матчу не несе в собі зневагу для розсудливої людини», — йдеться в оприлюдненій заяві.

Останнім часом поведінка українських ультрас викликає багато запитань. Фото УНІАН.

Григорій ХАТА

Саме чемпіонська конкуренція, а не якісь другорядні аспекти, робить конкретний турнір привабливим для всього спортивного товариства — як для уболівальників, так і для самих його учасників. Однак в українському волейболі запеклих баталій за «золото» не пригадаєш. Скажімо, у пошуках конкурентного середовища багаторічний чемпіон чоловічої суперліги — «Локомотив» — був змушений свого часу заявлятися до російської першості. А, приміром, найсильніша жіноча команда України останніх шести сезонів, аби хоч якось підняти рівень своєї конкурентоздатності перед стартом у Кубку СКВ-2016/2017, грає спаринги з чоловічими колективами.

Днями южненський «Хімік» — безапеляційний лідер поточного ЧУ серед жінок, який не програв у 14 матчах суперліги жодного сету, — провів товариську зустріч із чоловічою командою «Хімік-ОПЗ». Дарма що статус колективу суперників був зовсім не професійним. Здається, за повної відсутності конкуренції на внутрішній арені для підопічних Андрія Романовича будь-яка зустріч з неординарним суперником — великий позитив і додатковий досвід.

«Перед грою ми, звісно, дуже хвилювалися, тому що потрібно було протистояти чоловікам, які і вищі за нас, і фізично сильніші. Грубо кажучи, боялися, що постраждаємо», — відзначила зв'язуюча «Хіміка» Олена Напалкова.

Незважаючи на перелічені труднощі, що виникли у жінок-професіоналів перед зустріччю з волейболістами-аматорами, що працюють на Одеському припортовому заводі, завершилася гра на користь більш майстровитої команди. Дівчата Романовича знову не віддали супернику жодної партії, хоча виграти кожну з трьох партій було їм не так і легко — 3:0 (25:22, 25:21, 25:20). Щодо офіційної ста-

■ ВОЛЕЙБОЛ

Сильніше та вище!

У пошуках змагального адреналіну найсильніша жіноча команда країни провела спаринг з чоловіками

На внутрішній арені волейболістки «Хіміка» не мають собі рівних. Фото з сайту vs.khimik.com.ua.

тики суперліги-2016/2017, то в першому колі ЧУ волейболістки з Южного, повторимося, виграли 14 поєдинків поспіль. Загалом же переможна серія «Хіміка» налічує 21 матч.

Лідер чоловічого чемпіонату країни також іде без поразок, щоправда, актив львівської команди «Барком-Кажани», котра нині очолює пелетон, не є аб-

солютним. Так, одну зі своїх 12 перемог, здобутих на старті турніру, львівські волейболістки вибороли лише на «тай-брейку», за що отримали не три, а лише два залікових пункти. Єдиною наразі очковою «осічки» «кажани» припустилися у протистоянні з дебютантом суперліги — «Новатором» із Хмельницького. Натомість іншим суперникам — навіть чин-

■ ТАБЛО

Чемпіонат України. Суперліга. Чоловіки. 7-й (спарений) тур. «Новатор» — «Локомотив» — 2:3 (25:21, 27:29, 25:16, 23:25, 13:15) і 0:3 (26:28, 24:26, 16:25).

«Вінниця» — «Юракадемія» — 3:0 (25:22, 25:18, 25:16) і 3:0 (25:17, 25:21, 25:20).

«Барком-Кажани» — «Фаворит» — 3:0 (25:17, 25:20, 25:21) і 3:0 (25:17, 25:14, 25:17).

Турнірне становище після 14 матчів:

«Барком-Кажани» — 41, «Локомотив» — 35, «Новатор» — 25, «Вінниця» — 21, «Дніпро» — 17 (12 матчів), «Буревісник» — 13 (12), «Юракадемія» — 9, «Фаворит» — 1.

Жінки. Матч 7-го (спареного) туру. «Регіна» — «Хімік» — 0:3 (11:25, 23:25, 19:25) і 0:3 (15:25, 16:25, 18:25).

Турнірне становище після 12 матчів:

«Хімік» — 42 (14), «Галичанка» — 28, «Волинь» — 23, «Педуніверситет» — 16, «Орбіта» — 14, «Регіна» — 12 (14), «Білозгар» — 8, «Сіверськкодчанка» — 7.

ному чемпіону — конкурувати з «Баркомом» не вдасться.

Нагадаємо, що незмінний чемпіон України останніх років — «Локомотив» — у літнє міжсезоння втратив фінансову підтримку «Укрзалізниці» й був змушений узяти курс на омолодження. Як результат, «залізничники» втратили флагманський статус і, як свідчить їхній новий наставник Анатолій Янущик, досі ніяк не можуть знайти свою гру. Проблеми наставнику додають і травми вчорашніх юніорів, які, схоже, ще не зовсім готові витримувати дорослі навантаження. Зрештою, окрім невдачі в матчі з «кажанами», «Локо» очок більше не втрачав. І, не виключено, що ближче до фінальної розв'язки першості зможе піднести якийсь сюрприз «кажанам», котрі, нагадаємо, переграли харківський клуб і в Суперкубку країни.

ПУТА ГІМЕНЕЯ

«Інстаграм» вам у свідки

Актриса Марго Роббі натякнула на можливе одруження зі своїм хлопцем

Аліса КВАЧ

Іноді дивуєшся, як люди жили без соціальних мереж? Папараці годинами вистежували знаменитостей, щоб дізнатися подробиці їхнього особистого життя. А тепер достатньо одного фото в «Інстаграм», щоб за годину про це вже знав увесь світ.

Олії у багаття пліток підлила зірка серіалу «Загір самогубців», австралійська актриса Марго Роббі. Їй приписували романи з багатьма чоловіками, а після скандального розлучення Анджеліни Джолі з Бредом Піттом поширилися чутки, що однією з причин може бути і ця пристрасна білявка. Втім останні три роки її найчастіше бачили в товаристві британського режисера Тома Акерлі, якого сама актриса називала «найвродливішим хлопцем у Лондоні».

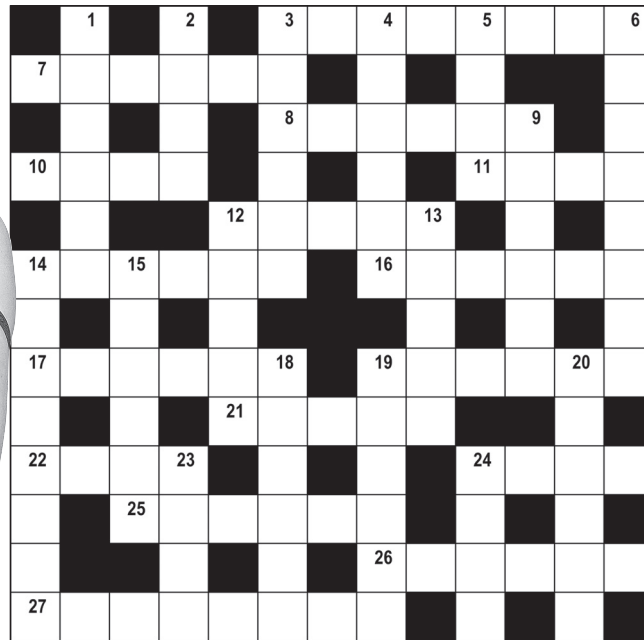
І от у понеділок в «Інстаграм» Марго Роббі з'явилася загадливе фото без підпису: актриса на задньому плані цілується з Томом, а перед камерою красується її безімен-

ний палець із діамантовою обручкою. Звісно, що всі кинулися гадати, чи це натяк на майбутнє весілля, чи констатація звершеного факту. Найсміливіші почали розповідати, що таємне весілля таки відбулося в присутності лише рідних і близьких пари, що сталося це в Австралії. А от щодо місця церемонії «надійні джерела» так і не дійшли спільної думки — одні ЗМІ натякають на курортне містечко Голд-Кост в австралійському штаті Квінсленд, інші називають місто Барон-Бей. Треті ж припускають, що все попереду і пара лише готується до весілля, яке відбудеться до Різдва.

Варто зазначити, що чутки про одруження Роббі та Акерлі з'являються в пресі вже не вперше. Сама ж Марго продовжує зберігати інтригу. Воно й правильно — ніщо так не підігриває інтерес до твоєї персони, як Велика Таємниця. ■

Марго Роббі.

КРОСВОРД ВІД МАЛАНКИ №159

По горизонталі:

3. Герой популярної французької комедії, якого зіграв Жан Марє. **7.** «Мабуть, ще людство дуже... Бо скільки б ми не загинали пальці, — ХХ вік! — а й досі де-не-де трапляються ще неандертальці» (Ліна Костенко). **8.** «Веселий...» — назва піратського прапора, де на чорному тлі зображено череп з кістками. **10.** Марка автомобіля. **11.** Сибірська річка. **12.** Ім'я радянської співачки польського походження, яка завжди мала квітку на сукні. **14.** Бойове музее. **16.** Нісенітниця. **17.** Неофіційне прізвисько голови РНБО Олександра Турчинова. **19.** Килимок, який підкладається під сідло. **21.** Місто в Криму, відоме залишками генуезької фортеці. **22.** Щільна світлозабарвлена пориста гірська порода, з якої складаються Святі гори на Карадазі. **24.** Малюнок на тілі фарбою, яка вводиться під шкіру. **25.** Найвідоміша філософська повість Вольтера. **26.** Гора в Туреччині, яка стала символом Вірменії. **27.** Гірська система в Афганістані та Пакистані.

По вертикалі:

1. Птах, який у відомій байці розжився сиром, але так і не з'їв його. **2.** Повітряна куля з приладами, яка допомагає синоптикам стежити за атмосферними явищами. **3.** Героїня популярного турецького

серіалу «Золотомушка — пташка співачка». **4.** Роман Жана-Поля Сартра. **5.** Один із музикантів квартету з байки Крилова. **6.** Шкіряна сумка або дерев'яний футляр для стріл. **9.** Французький художник-імпресіоніст. **12.** Народ, об'єднаний єдиною мовою. **13.** У народів Кавказу — самітник, що пішов у гори і веде партизанську боротьбу. **14.** Карл IV як останній представник французької королівської династії. **15.** Українська актриса, ведуча «Лото-забава». **18.** Відкритий або критий прилавок для роздрібної торгівлі. **19.** Угорський народний танець. **20.** Ім'я французького письменника, літературного «батька» Маленького принца. **23.** Герой фільму «Біле сонце пустелі», якого врятував Сухов. **24.** Майстер із виготовлення тканин.

Кросворд №158 від 20 грудня

СКАРБИ

Перстень Робіна Гуда

У Шервудському лісі знайшли прикрасу із XIII століття

Ната НЕТУДИХАТА

Про Шервудський ліс у Ноттінгемширі, де, за переказами, у XIII столітті існувала своєрідна республіка «благородного розбійника» Робіна Гуда, існує багато легенд. Серед них — і про численні скарби, які «зелені хлопці» щедро відбирали у багатих подорожніх і ховали у своїх лісових, тільки їм відомих, схованках.

У тому, що ці легенди мають під собою історичне підґрунтя, переконався і 34-річний

шукач скарбів Марк Томпсон, який із металощукачем вирішив спробувати щастя. Коли його пристрій через 20 хвилин після початку пошуків почав дзвеніти, чоловік вирішив, що знайшов гроші або сміття. Яким же було його здивування, коли він вийняв із ґрунту старовинний перстень із великим каменем, схожим на сапфір.

За оцінками експертів, це може бути справді один з артефактів епохи Робіна Гуда. Зараз знахідка очікує експертизи в британсь-

кому музеї, і якщо припущення підтвердиться, коштовність можуть визнати скарбом, і тоді Томпсону запропонують продати перстень музею. Уже зараз ціна знахідки може сягнути 87 тисяч доларів, повідомляє DailyMail.

Щасливий Томпсон зізнався журналістам, що взявся за пошуки скарбів лише півтора року тому. Однак такий успіх його надихнув і він не збирається зупинитися на досягнутому.

А Шервуд побоюється навали інших скарбощукачів із металодетекторами. Бо чуже щастя — таке привабливе. ■

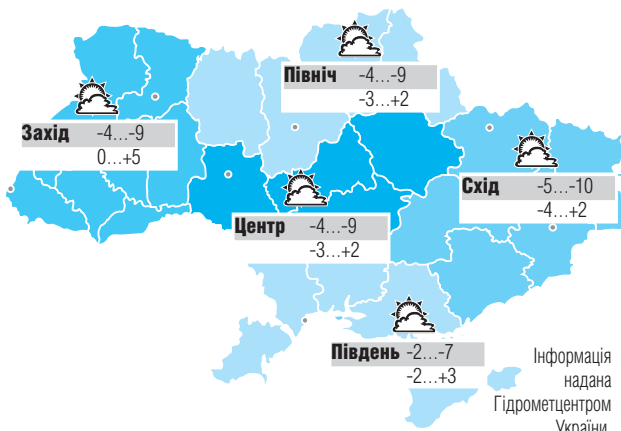
ПОГОДА

22 грудня за прогнозами синоптиків

Київ: мінлива хмарність, без істотних опадів. Вітер південно-західний, 3-8 м/с. Температура вночі -4...-6, удень -1...+1.

Курорти Карпат: невелика хмарність, без опадів. **Славське:** вночі -5...-7, удень +3...+5. **Яремче:** вночі -4...-6, удень +4...+6. **Міжгір'я:** вночі -6...-8, удень +2...+4. **Рахів:** вночі -5...-7, удень +3...+5.

20 грудня висота снігового покриву становила: **Славське** — 10 см, **Плай** — 11 см, **Міжгір'я** — 2 см, **Рахів** — 8 см, **Івано-Франківськ** — 1 см, **Яремче** — 5 см, **Пожежевська** — 2 см.

ПРИКОЛИ

— Розо, я не можу зрозуміти, чому Сьома весь час запитує, як у мене справи на особистому фронті? — Так що тут незрозумілого? На передову хоче. ***
Мама проводить сина на курорт: — Запам'ятай, Сьома, на незнайомому пляжі у воду треба заходити поступово і обережно: спочатку теща, потім — дружина. ***
Дві подруги:

— Ти навіть не уявляєш, наскільки я втомилася морально. — Так відпочинь аморально. ***
— Моно, ви пам'ятаєте, що колись презерватив коштував дві копійки, а пірижок із повідломом — п'ять? — Так, на сім копійок так можна було погуляти! ***
— Любий, як ти гадаєш, у раю чоловіки живуть окремо від жінок? — Безумовно, інакше який же це рай.

Передплатні індекси: 60970, 1555

Наша адреса: 03047, Київ, пр. Перемоги, 50
Телефон для довідок: т./ф.: (044) 454-84-92
Рекламне бюро: т./ф.: (044) 454-88-86, reklama@umoloda.kiev.ua
Відділ реалізації: т./ф.: (044) 454-84-41, sale@umoloda.kiev.ua
Коректорська група: (044) 454-87-53
«УМ» в інтернеті: http://www.umoloda.kiev.ua

Відділи:

новин — 454-85-76, novyny@umoloda.kiev.ua;
права — leonov@umoloda.kiev.ua, 454-88-36;
міжнародної політики — svit@umoloda.kiev.ua, 454-88-25;
економіки — eko1@umoloda.kiev.ua, 454-86-39;
медицини — povnyu4@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
культури — culture@umoloda.kiev.ua, 454-87-96;
соціальних проблем — socium@umoloda.kiev.ua, 454-85-99;
спорту — sport@umoloda.kiev.ua, 454-87-93

Україна молода

Редактор Михайло Дорошенко
Засновник і видавець — ПП «Україна молода»
Свідоцтво про реєстрацію: КВ №3386 від 29.08.98
© Дорошенко М.І., 2013

При використанні наших публікацій посилання на «УМ» обов'язкове. Рукописи не рецензуються і не повертаються. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодавець. Комерційні публікації виходять під рубриками: «Український виробник», «Позиція», «Банківська справа», «Фінансова експертиза», «Здоровенські булі», «Це — працює!», «Знайомтеся — новинка», «Партнерство», «Програми», «Проекти», «Альма-матер», «Наша марка», «Продукт», «Протистояння», «Вітаємо», «Любов і шана». Матеріали із позначкою © друкуються на правах реклами

Газета друкується у видавництвах: «Преса України» — у Києві Зам. 3009164 «Видавничий дім «Високий Замок» — у Львові Зам. блок № 1001
Верстка та виготовлення фотоформ — комп'ютерний центр редакції «УМ», тел.: 454-87-71
Газета виходить у вівторок, середу, четвер, п'ятницю—суботу (спільний номер) Тираж 86734

«Україна молода» розповсюджується в київській мережі ресторанів «Піца Челентано»